

Проект
(на заміну раніше поданого № 1430 від 24.01.2008 р.)
вноситься народними депутатами України:

Мірошниченко Ю.Р.

Кармазін Ю.А.

Шенцев Д.О.

Колесніченко В.В.

Лук'янов В.В.

Тедєєв Е.С.

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про адвокатуру

Цей Закон регулює відносини, пов'язані із здійсненням в Україні адвокатської діяльності, створення належних умов для забезпечення виконання адвокатурою її конституційних завдань, надання адвокатами правової допомоги, здійснення захисту та представництва, функціонування адвокатського самоврядування.

Розділ I. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Стаття 1. Визначення основних термінів

1. У цьому Законі терміни вживаються в такому значенні:
адвокат – фізична особа, яка здійснює адвокатську діяльність на підставі та в порядку, передбаченому цим Законом;

адвокатська діяльність – незалежна професійна діяльність адвоката щодо надання правової допомоги, здійснення захисту та представництва в порядку та на засадах, визначених Конституцією України, цим та іншими законами, актами органів адвокатського самоврядування;

правова допомога – діяльність адвоката з надання правових консультацій і роз'яснень клієнту, підготовка та складання документів правового характеру, правовий супровід діяльності клієнта;

захист – діяльність адвоката, спрямована на забезпечення дотримання органами дізнання, досудового слідства, державним обвинуваченням, судом законних прав та інтересів фізичних і юридичних осіб у кримінальному судочинстві та при розгляді справ про адміністративні правопорушення, з метою з'ясування обставин, які спростовують підозру чи обвинувачення, пом'якшують або виключають кримінальну чи адміністративну відповідальність особи затриманого, підозрюваного, обвинуваченого, підсудного, засудженого, сприяння відновленню порушених прав та інтересів особи, потерпілої від злочину;

представництво – діяльність, яка здійснюється адвокатом в інтересах і від імені клієнта, спрямована на набуття, зміну або припинення цивільних прав та обов'язків, а також забезпечення реалізації процесуальних прав та обов'язків клієнта у цивільному, господарському, адміністративному судочинстві;

адвокатський запит – викладена в письмовій формі, обов'язкова для виконання вимога адвоката до органів державної влади та управління, органів місцевого самоврядування, правоохоронних органів, їх посадових осіб, керівників підприємств, установ чи організацій, незалежно від форм власності та підпорядкування, об'єднань громадян, фізичних осіб (за їх згодою) про надання відомостей, довідок, характеристик чи інших документів (їх посвідчених копій) або надання офіційних роз'яснень чи офіційної відповіді з питань, віднесених до їх компетенції;

адвокатське самоврядування – гарантоване державою право адвокатів самостійно вирішувати питання, пов'язані з організацією та діяльністю адвокатури, а також система інститутів, які забезпечують реалізацію адвокатами цього права;

гонорар – грошова винагорода за надану адвокатом правову допомогу, здійснення захисту та представництва;

ордер – письмовий документ, який посвідчує повноваження адвоката на підставі договору про надання правової допомоги, здійснення захисту та представництва адвокатом чи адвокатським об'єднанням;

клієнт – фізична чи юридична особа, права і свободи якої адвокат захищає, або чий законні інтереси він представляє, або котрій він безпосередньо надає правову допомогу в формах, передбачених цим Законом, незалежно від того внесла ця особа гонорар особисто, чи він був сплачений їй представником або будь-якою іншою юридичною чи фізичною особою.

договір про надання правової допомоги, здійснення захисту та представництва (далі – договір про надання правової допомоги) – це домовленість, в силу якої одна сторона (адвокат, адвокатська фірма), зобов'язується надати правову допомогу, здійснити захист чи представництво клієнта на умовах та в порядку, передбачених договором, а друга сторона –

клієнт – зобов'язується сплатити гонорар адвокату, адвокатському бюро, адвокатській фірмі, а також фактичні витрати, пов'язані з виконанням договору.

Стаття 2. Адвокатура України

1. Адвокатура України – відповідно до Конституції України спеціально уповноважений недержавний, професійний, незалежний, самоврядний правозахисний інститут, до складу якого входять всі адвокати України, що діє з метою надання правової допомоги, захисту та представництва прав, свобод і законних інтересів фізичних та юридичних осіб.

Стаття 3. Правове регулювання адвокатури

1. Організація та діяльність адвокатури України регулюються Конституцією України, цим Законом, іншими законами України, актами органів адвокатського самоврядування, Правилами адвокатської етики.

Стаття 4. Принципи організації адвокатури

1. Адвокатуру України складають адвокати України, об'єднані на засадах членства у Національній асоціації адвокатів України та регіональних асоціаціях адвокатів.

2. Адвокатура України діє на засадах самоврядності, незалежності, верховенства права, законності, демократизму, корпоративності.

Стаття 5. Принципи та засади здійснення адвокатської діяльності

1. Адвокатська діяльність здійснюється на принципах верховенства права, незалежності, демократизму, гуманізму та конфіденційності.

2. Адвокатську діяльність адвокат здійснює на всій території України, а за кордоном – згідно з міжнародними договорами України.

3. Представництво та захист в судах України прав, свобод і законних інтересів фізичних і юридичних осіб постійно на професійній основі здійснюється виключно адвокатами, крім випадків визначених цим Законом.

4. Адвокатська діяльність є неприбутковою і не є підприємницькою.

5. Право на заняття адвокатською діяльністю не обмежується віком особи.

6. Адвокат здійснює адвокатську діяльність в організаційних формах, визначених цим Законом.

Стаття 6. Адвокатура і держава

1. Адвокатура не входить до системи органів державної влади та органів місцевого самоврядування.

2. Держава створює належні умови діяльності адвокатури та забезпечує дотримання гарантій адвокатської діяльності.

3. Органи державної влади та органи місцевого самоврядування узгоджують з органами адвокатського самоврядування проекти нормативно-

правових актів, які стосуються питань організації та діяльності адвокатури в Україні з надання правової допомоги, здійснення захисту та представництва.

4. Уповноважений центральний орган виконавчої влади:

1) узагальнює статистичні дані про роботу колегій адвокатів та адвокатських фірм;

2) організовує фінансування надання правової допомоги та здійснення захисту за рахунок держави;

3) забезпечує виплату гонорару та відшкодування витрат адвоката у випадку надання правової допомоги та здійснення захисту за рахунок коштів Державного бюджету України відповідно до цього Закону;

4) здійснює організаційне, методичне, інформаційне забезпечення ведення Єдиного реєстру адвокатських утворень;

5) аналізує стан справ у сфері надання правової допомоги та в установленому законодавством порядку вносить відповідні зміни до законодавства.

5. Органи виконавчої влади в межах своєї компетенції сприяють отриманню органами адвокатського самоврядування приміщень, придатних для здійснення їх функцій.

6. Органи місцевого самоврядування у межах своєї компетенції сприяють адвокатам у вирішенні соціальних питань, надають їм в оренду придатні для роботи приміщення, встановлюють пільги щодо орендної плати та плати за комунальні послуги тощо.

Стаття 7. Єдиний реєстр адвокатів України

1. З метою збирання, зберігання, обліку та надання достовірної інформації про чисельність і персональний склад адвокатів України та адвокатів іноземних держав, які отримали дозвіл надавати правову допомогу в Україні, ведеться Єдиний реєстр адвокатів України.

Реєстр адвокатів іноземних держав, які отримали дозвіл надавати правову допомогу в Україні входить до Єдиного реєстру адвокатів України в якості самостійної складової.

2. Ведення Єдиного реєстру адвокатів України здійснюється на засадах відкритості та безкоштовного доступу до інформації відповідно до цього Закону та Положення про Єдиний реєстр адвокатів України.

3. Адміністратором Єдиного реєстру адвокатів України є Вища кваліфікаційно-дисциплінарна комісія адвокатури, яка здійснює організаційне, методичне, інформаційне забезпечення ведення Єдиного реєстру адвокатів України, контроль за діяльністю реєстраторів та несе відповідальність за достовірність інформації, що міститься в Єдиному реєстрі адвокатів України.

4. Реєстраторами Єдиного реєстру адвокатів України є регіональні кваліфікаційно-дисциплінарні комісії адвокатури, до повноважень яких належить внесення відомостей до Єдиного реєстру адвокатів України.

5. До Єдиного реєстру адвокатів України вносяться такі відомості:

1) прізвище, ім'я та по батькові адвоката;

2) номер, дата прийняття рішення про видачу свідоцтва про право на заняття адвокатською діяльністю;

3) назва органу, який прийняв рішення про видачу свідоцтва про право на заняття адвокатською діяльністю;

4) номер і дата видачі свідоцтва про право на заняття адвокатською діяльністю;

5) поштовий індекс, адреса та телефон робочого місця адвоката;

6) назва та місцезнаходження адвокатського бюро, колегії адвокатів, адвокатської фірми;

7) інформація про зупинення або припинення дії свідоцтва про право на заняття адвокатською діяльністю;

8) дата внесення відомостей до Єдиного реєстру адвокатів України;

9) прізвище, ім'я та по батькові особи, яка внесла відомості до Єдиного реєстру адвокатів України.

6. Відомості Єдиного реєстру адвокатів України є відкритими та розміщуються для загального ознайомлення на офіційному веб-сайті Вищої кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури.

7. Протягом трьох робочих днів з дня складання Присяги адвоката України та отримання свідоцтва про право на заняття адвокатською діяльністю, інформація про адвоката направляється кваліфікаційно-дисциплінарною комісією адвокатури до Вищої кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури, яка протягом трьох робочих днів з дня отримання інформації вносить відомості про адвоката до Єдиного реєстру адвокатів України.

8. Адвокат протягом десяти днів повідомляє письмово відповідну кваліфікаційно-дисциплінарну комісію адвокатури про зміну відомостей про себе, що містяться в Єдиному реєстрі адвокатів України.

9. Неповідомлення або несвоєчасне повідомлення адвокатом даних про себе для внесення в Єдиний реєстр адвокатів України змін та уточнень є підставою для притягнення адвоката до дисциплінарної відповідальності.

Розділ II. НАБУТТЯ ПРАВА НА ЗАНЯТТЯ АДВОКАТСЬКОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ ТА СТАТУСУ АДВОКАТА

Стаття 8. Умови набуття статусу адвоката

1. Статус адвоката може набути фізична особа, яка відповідає вимогам частини першої статті 11 цього Закону, склала кваліфікаційний іспит, успішно пройшла стажування, склала Присягу адвоката України та отримала свідоцтво про право на заняття адвокатською діяльністю.

2. Не може набувати статус адвоката фізична особа, яка:

1) здійснює діяльність, несумісну із статусом адвоката;

2) має непогашену чи не зняту судимість за вчинення злочину;

3) у встановленому законом порядку визнана недієздатною чи обмежено дієздатною;

4) була позбавлена права на заняття адвокатською діяльністю – протягом семи років з дня прийняття рішення кваліфікаційно-дисциплінарною комісією адвокатури про анулювання свідоцтва та припинення адвокатської діяльності.

Стаття 9. Діяльність, несумісна із статусом адвоката

1. Не сумісною із статусом адвоката є:

- 1) робота у суді, прокуратурі, органах внутрішніх справ, Служби безпеки України, на призначуваних посадах в органах державної влади чи місцевого самоврядування;
- 2) військова або альтернативна (невійськова) служба;
- 3) нотаріальна діяльність;
- 4) судово-експертна діяльність.

Стаття 10. Стаж роботи в галузі права

1. До стажу роботи в галузі права, необхідного для набуття статусу адвоката, зараховується робота на посадах:

- 1) судді, прокурора, слідчого, нотаріуса;
- 2) помічника судді, помічника адвоката, помічника нотаріуса;
- 3) юриста, юрисконсульта, головного юрисконсульта, начальника юридичного відділу та інших посадах в органах державної влади, органах місцевого самоврядування, підприємствах, установах та організаціях незалежно від форми власності, якщо зайняття такої посади вимагає наявності повної вищої юридичної освіти;
- 4) педагогічних або науково-педагогічних працівників, які здійснюють навчання, виховання та професійну підготовку в середніх професійно-технічних, вищих навчальних закладах або навчальних закладах післядипломної освіти, якщо такі посади вимагають наявності повної вищої юридичної освіти;
- 5) працівників науково-дослідних установ, якщо такі посади вимагають наявності повної вищої юридичної освіти;
- 6) інші посади, які відповідно до закону вимагають наявності повної вищої юридичної освіти.

Стаття 11. Допуск до складання кваліфікаційного іспиту.

1. Особа, яка закінчила вищий навчальний заклад III-IV рівня акредитації та отримала повну вищу освіту за спеціальностями “Правознавство”, “Міжнародне право”, “Правоохоронна діяльність”, має стаж роботи у галузі права не менше двох років, володіє державною мовою, має право звернутися до кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури за місцем проживання із заявою про допуск до складання кваліфікаційного іспиту.

2. До заяви про допуск до складання кваліфікаційного іспиту додаються:
- 1) копія паспорта або іншого документа, що посвідчує особу;
 - 2) анкета з автобіографічними даними;
 - 3) витяг з трудової книжки або інші документи, що підтверджують стаж роботи в галузі права;
 - 4) нотаріально засвідчена копія документа про повну вищу юридичну освіту;
 - 5) документ, який підтверджує місце проживання (за відсутності таких відомостей у документі, що посвідчує особу);
 - 6) довідка про відсутність судимості;

7) документ про сплату організаційно-технічного внеску на проведення кваліфікаційного іспиту.

3. У разі неповноти поданих документів кваліфікаційно-дисциплінарна комісія адвокатури призупиняє розгляд заяви та надає заявнику строк для усунення недоліків. Строк розгляду заяви не повинен перевищувати 2-х місяців з дня її надходження.

4. Кваліфікаційно-дисциплінарна комісія адвокатури має право перевіряти достовірність поданих документів і відомостей, звернутися до відповідних органів із запитом про їх перевірку або підтвердження.

5. Після проведення перевірки кваліфікаційно-дисциплінарна комісія адвокатури приймає рішення про допуск особи до складання кваліфікаційного іспиту або відмову в цьому. Рішення кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури про відмову в допуску особи до складання іспиту може бути оскаржено протягом 30-ти днів з дня прийняття такого рішення до Вищої кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури або до суду.

6. Порядок подання документів, їх перевірки, процедура допуску до складання кваліфікаційного іспиту, критерії і процедура оцінки знань особи, яка має намір набути статус адвоката, кваліфікаційно-дисциплінарною комісією адвокатури визначаються Положенням про порядок складання кваліфікаційних іспитів, яке затверджується Радою адвокатів України.

Стаття 12. Кваліфікаційний іспит

1. Кваліфікаційний іспит – перевірка теоретичних та практичних знань в галузі права, історії адвокатури, адвокатської етики, вміння правильно застосовувати теоретичні знання у практичній діяльності адвоката, виявлення особистих і моральних якостей особи, яка виявила намір набути статус адвоката.

2. Організація та проведення кваліфікаційного іспиту здійснюється кваліфікаційно-дисциплінарною комісією адвокатури.

3. Кваліфікаційний іспит складається державною мовою відповідно до Програми кваліфікаційних іспитів та Положення про порядок складання кваліфікаційних іспитів, які затверджуються Радою адвокатів України.

4. Кваліфікаційні іспити проводяться не рідше одного разу на три місяці.

5. Результати кваліфікаційного іспиту можуть бути оскаржені протягом 30-ти днів з дня їх отримання адвокатом до Вищої кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури або до суду.

6. Особа, яка не склала кваліфікаційний іспит, допускається до його повторного складання не раніше ніж через рік з дня попереднього складання кваліфікаційного іспиту.

Стаття 13. Стажування. Стажист адвоката

1. Особа, яка склала кваліфікаційний іспит для отримання свідоцтва про право на заняття адвокатською діяльністю, повинна пройти стажування протягом шести місяців в адвоката.

2. Після прийняття рішення кваліфікаційно-дисциплінарною комісією адвокатури про успішне складання кваліфікаційного іспиту, голова кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури протягом семи днів направляє подання до регіональної ради адвокатів про організацію проходження цієї особою стажування.

3. Адвокат, який здійснює керівництво стажуванням, забезпечує підготовку стажиста до адвокатської діяльності відповідно до Положення про порядок проходження стажування та Програми стажування, які затверджуються Радою адвокатів України.

4. Звільняються від проходження стажування особи, які мають стаж роботи помічником адвоката не менше двох років.

5. Стажист може виконувати доручення у справах, які знаходяться у провадженні адвоката, крім тих, що належать до процесуальних повноважень адвоката.

6. Стажист зобов'язаний зберігати адвокатську таємницю і дотримуватися Правил адвокатської етики.

7. Не може бути стажистом адвоката особа, зазначена в частині 2 статті 8 цього Закону.

Стаття 14. Набуття статусу адвоката

1. За результатами проходження стажування, кваліфікаційно-дисциплінарна комісія адвокатури приймає рішення про видачу особі свідоцтва про право на заняття адвокатською діяльністю або про відмову у його видачі. Перед отриманням свідоцтва про право на заняття адвокатською діяльністю особа складає Присягу адвоката України і набуває статусу адвоката.

2. Рішення про відмову у видачі свідоцтва про право на заняття адвокатською діяльністю може бути оскаржене протягом 30-ти днів з дня його прийняття до Вищої кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури або до суду.

3. За складання кваліфікаційного іспиту та видачу свідоцтва про право на заняття адвокатською діяльністю особа вносить організаційно-технічний внесок на проведення кваліфікаційного іспиту, розмір якого встановлюється Радою адвокатів України.

4. Особа, яка набула статусу адвоката, стає членом Національної асоціації адвокатів України.

Стаття 15. Помічник адвоката

1. Адвокат може мати помічників з числа осіб, які отримали повну вищу освіту у навчальному закладі III-IV рівня акредитації за спеціальністю "Правознавство", "Міжнародне право", "Правоохоронна діяльність". Помічники адвоката працюють на підставі трудового договору (контракту), укладеного з адвокатом (адвокатською фірмою) з додержанням вимог цього Закону та законодавства про працю.

2. Помічник адвоката виконує доручення у справах, які знаходяться у провадженні адвоката, крім тих, що належать до процесуальних повноважень останнього.

3. Помічник адвоката зобов'язаний зберігати адвокатську таємницю та дотримуватися Правил адвокатської етики.

4. Помічниками адвоката не можуть бути особи, зазначені в частині 2 статті 8 цього Закону.

Стаття 16. Складання Присяги адвоката України

1. Особа, якій вручається свідоцтво про право на заняття адвокатською діяльністю, складає Присягу адвоката України такого змісту:

ПРИСЯГА АДВОКАТА УКРАЇНИ

“Я, (ім'я та прізвище), урочисто присягаю: у своїй професійній діяльності стверджувати принципи верховенства права, принципово, беззастережно та відповідально захищати і представляти права та свободи людини і громадянина, права та законні інтереси юридичних осіб на підставі законодавства України, міжнародних актів про права та свободи людини, використовуючи для цього свої знання і майстерність, неухильно дотримуватися Правил адвокатської етики, суворо зберігати адвокатську таємницю, бути завжди незалежним та принциповим, уважним до людей, всюди і завжди берегти чистоту звання “адвокат”, бути вірним Присязі, надавати правову допомогу відповідно до Конституції України та законів.

2. Текст Присяги, підписаний адвокатом, зберігається кваліфікаційно-дисциплінарною комісією адвокатури в особовій справі адвоката.

Розділ III. ОРГАНІЗАЦІЙНІ ФОРМИ АДВОКАТСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Стаття 17. Організаційні форми адвокатської діяльності

1. Організаційними формами адвокатської діяльності є:

- адвокатське бюро,
- колегія адвокатів,
- адвокатська фірма.

2. Засновниками (партнерами, членами) вищезазначених організаційних форм можуть бути виключно адвокати.

3. Адвокат вправі відповідно до цього Закону самостійно обирати та змінювати організаційну форму адвокатської діяльності та місце її здійснення.

4. Адвокат вправі здійснювати свою діяльність одночасно лише в одній з організаційних форм, визначених цим Законом.

5. Організаційна форма адвокатської діяльності повинна бути відображена у назві.

6. Термін “адвокат” та похідні від нього можуть використовуватися в найменуванні лише організаційних форм та органів адвокатського самоврядування передбачених цим Законом. У випадку використання терміну “адвокат” або похідних від нього слів іншими особами регіональна рада

адвокатів має негайно звернутися до суду з вимогою про припинення такого використання, включаючи вимогу про ліквідацію юридичної особи, в назві якої використано термін “адвокат” або похідні від нього слова.

7. У випадку здійснення адвокатом адвокатської діяльності з порушенням вимог щодо організаційних форм регіональна асоціація адвокатів має негайно застосувати до такого адвоката заходи дисциплінарного впливу в порядку, передбаченому цим Законом.

8. У випадку здійснення адвокатської діяльності особою, яка не є адвокатом-засновником (партнером, членом) адвокатського бюро, колегії адвокатів, адвокатської фірми, регіональна рада адвокатів має негайно звернутися до суду з вимогою про припинення такої діяльності, включаючи вимогу про ліквідацію юридичної особи, яка здійснює адвокатську діяльність всупереч вимогам цього Закону.

Стаття 18. Адвокатське бюро

1. Адвокатське бюро засновується адвокатом, який здійснює адвокатську діяльність індивідуально.

2. Про заснування адвокатського бюро адвокат направляє на адресу регіональної ради адвокатів письмове повідомлення, надсилаючи на її адресу наступну інформацію: відомості про адвоката, місце знаходження адвокатського бюро, засоби телефонного, телеграфного, поштового та інших видів зв'язку.

3. Адвокатське бюро не є юридичною особою та не підлягає державній реєстрації.

4. Адвокат, що заснував адвокатське бюро, не є суб'єктом підприємницької діяльності.

5. Адвокат, що заснував адвокатське бюро, є самозайнятою особою, доходи якого оподатковуються відповідно до Закону України “Про податок з доходів фізичних осіб”.

6. Адвокат, що заснував адвокатське бюро, відкриває поточні та інші рахунки в банках, має печатку, штамп та бланки.

7. Діяльність адвоката, який утворив адвокатське бюро, регулюється Положенням, розробленим відповідно до Типового положення про адвокатське бюро, яке затверджується Радою адвокатів України, та в якому обов'язково зазначається адреса, де воно розташоване, дані про адвоката.

Стаття 19. Адвокатська фірма

1. Адвокатська фірма є адвокатським утворенням у формі непідприємницького товариства, створеного шляхом об'єднання двох і більше адвокатів, котра діє на підставі статуту та партнерського договору, укладеного між ними, відповідно до якого адвокати-партнери зобов'язуються об'єднати свої зусилля для здійснення адвокатської діяльності від імені всіх партнерів.

2. Партнерський договір укладається у простій письмовій формі та є конфіденційним документом, який не надається для державної реєстрації. Партнерський договір визначає порядок прийняття партнерами рішень з питань діяльності фірми, виборів керуючого партнера, його повноваження, порядок припинення партнерського договору, права та обов'язки партнерів,

відповідальність партнерів перед клієнтами і третіми особами за зобов'язаннями адвокатської фірми та інші положення, пов'язані з діяльністю адвокатської фірми.

У разі виходу з партнерського договору одного з партнерів адвокат зобов'язаний передати уповноваженій особі всі справи, по яких він надавав правову допомогу, здійснював захист чи представництво. Адвокат, який вийшов з партнерського договору, відповідає перед клієнтами та третіми особами по спільних зобов'язаннях, що виникли в період його участі в партнерському договорі.

3. Статут адвокатської фірми повинен містити положення щодо найменування, місцезнаходження, партнерів (засновників), предмету і цілей діяльності, порядку вибуття та входження партнерів, джерел формування майна та напрямів його використання, органів управління адвокатської фірми, їх компетенції та порядку прийняття рішень, порядку реорганізації та ліквідації адвокатської фірми, порядку внесення змін і доповнень до статуту.

Статут адвокатської фірми може містити інші положення, що не суперечать цьому та іншим законам України.

4. Адвокатська фірма є юридичною особою, має самостійний баланс, відкриває рахунки в банках на території України, а в установленому чинним законодавством порядку – в іноземних банках, має печатку, штампи і бланки з адресою і найменуванням адвокатської фірми.

5. Адвокатська фірма може створювати філії та представництва. Про створення або ліквідацію філії та представництва адвокатська фірма протягом десяти днів з моменту прийняття відповідного рішення направляє до Міністерства юстиції України та регіональної ради адвокатів письмове повідомлення, в якому вказуються дані про адвокатів, що здійснюють свою діяльність в філії та представництві, місцезнаходження філії та представництва, засоби телефонного, телеграфного, поштового та інших видів зв'язку.

6. Адвокатська фірма зобов'язана повідомляти регіональну раду адвокатів про зміну складу адвокатів – партнерів.

7. Договір про надання правової допомоги укладається від імені адвокатської фірми уповноваженою особою (керуючим партнером чи іншим партнером фірми), яка доручає адвокату фірми, за погодженням з клієнтом, його виконання. За неналежне надання або ненадання правової допомоги клієнту несуть відповідальність всі партнери адвокатської фірми.

8. Адвокатська фірма не може бути перетворена в підприємницьке товариство чи будь-яке непідприємницьке товариство за виключенням колегії адвокатів.

9. Ліквідація адвокатської фірми здійснюється у порядку, передбаченому законодавством України, яке регулює процедуру ліквідації юридичних осіб, з урахуванням положень цього Закону. Майнові внески засновників (учасників, партнерів) адвокатської фірми, якщо вони збереглися у натурі після задоволення фірмою усіх кредиторських вимог, повертаються особам, які ці внески зробили. Перерозподіл майнових внесків засновників (учасників, партнерів) не дозволяється. Майно, набуте адвокатською фірмою в результаті здійснення своєї діяльності, розподіляється у рівних частках серед її засновників (учасників, партнерів), якщо інше не передбачено статутом фірми.

Стаття 20. Колегія адвокатів

1. Колегія адвокатів є адвокатським утворенням у формі непідприємницького товариства, створеного шляхом об'єднання двох і більше адвокатів, з метою забезпечення здійснення професійної діяльності на засадах індивідуального членства, майно якого формується і утримується за рахунок членських внесків.

2. Колегія адвокатів є юридичною особою, має самостійний баланс, відкриває рахунки в банках відповідно до чинного законодавства України, має печатку, штампи та бланки з адресою та найменуванням колегії адвокатів та діє на підставі статуту.

3. Статут колегії адвокатів повинен містити положення щодо найменування, місцезнаходження, засновників та членів колегії адвокатів, предмету і цілей діяльності, порядку вибуття та входження членів колегії адвокатів, джерел формування майна та напрямків його використання, органів управління колегією адвокатів, їх компетенції та порядку прийняття рішень, порядку реорганізації та ліквідації колегії адвокатів, порядку внесення змін та доповнень до статуту колегії адвокатів.

Статут колегії адвокатів може містити інші положення, що не суперечать цьому та іншим законам України.

4. Договори про надання правової допомоги в колегії адвокатів укладаються між адвокатом та клієнтом, з вказівкою про приналежність до колегії адвокатів та реєструються в колегії адвокатів. Договори про надання правової допомоги від імені колегії адвокатів не укладаються. Колегія адвокатів та інші члени колегії адвокатів не несуть відповідальності за зобов'язаннями адвоката, який уклав договір про надання правової допомоги.

5. Про заснування, реорганізацію або ліквідацію колегії адвокатів її засновники протягом десяти днів з моменту прийняття відповідного рішення направляють в регіональну раду адвокатів письмове повідомлення, в якому вказуються дані щодо засновників, місцезнаходження колегії адвокатів, порядок здійснення телефонного, телеграфного, поштового та іншого зв'язку з колегією адвокатів.

6. Гонорар, отриманий адвокатом – членом колегії адвокатів, оподатковується за правилами, встановленими для самозайнятих осіб, відповідно до Закону України “Про податок з доходів фізичних осіб”.

7. Колегія адвокатів зобов'язана повідомляти регіональну раду адвокатів про зміну складу адвокатів – членів колегії.

8. Колегія адвокатів вправі створювати філії та представництва незалежно від місця реєстрації колегії адвокатів. Про створення або ліквідацію філії та представництва колегія адвокатів протягом десяти днів з моменту прийняття відповідного рішення направляє до Міністерства юстиції України та регіональної ради адвокатів письмове повідомлення, в якому вказуються дані про адвокатів, що здійснюють свою діяльність у філії та представництві, місцезнаходження філії та представництва колегії адвокатів, порядок здійснення телефонного, телеграфного, поштового та іншого зв'язку з філією та представництвом колегії адвокатів. Адвокати, що здійснюють свою діяльність у

філії та представництві є членами відповідної колегії адвокатів, яка його утворила.

9. Колегія адвокатів не може бути перетворена в підприємницьке товариство чи будь-яке непідприємницьке товариство за виключенням адвокатської фірми.

10. Ліквідація колегії здійснюється у порядку, передбаченому законодавством України, яке регулює процедуру ліквідації юридичних осіб, з урахуванням положень цього Закону. Майнові внески засновників (учасників) колегії адвокатів, якщо вони збереглися у натурі після задоволення колегією адвокатів усіх кредиторських вимог, повертаються особам, які ці внески зробили. Перерозподіл майнових внесків засновників (учасників, партнерів) не дозволяється. Майно, набуте колегією адвокатів в результаті здійснення своєї діяльності, розподіляється у рівних частках серед засновників (учасників) колегії адвокатів, якщо інше не передбачено статутом колегії адвокатів.

Стаття 21. Реєстрація колегій адвокатів та адвокатських фірм

1. Колегії адвокатів та адвокатські фірми підлягають державній реєстрації відповідно до законодавства про державну реєстрацію юридичних осіб Міністерством юстиції України.

2. Колегія адвокатів та адвокатська фірма набувають статусу юридичної особи з моменту їх державної реєстрації.

Стаття 22. Єдиний реєстр адвокатських утворень

1. З метою збирання, зберігання, обліку та надання достовірної інформації про діючі в Україні колегії адвокатів та адвокатські фірми створюється Єдиний реєстр адвокатських утворень в Україні.

2. Організація та ведення Єдиного реєстру адвокатських утворень в Україні здійснюється відповідно до цього Закону та Положення про Єдиний реєстр адвокатських утворень в Україні, що затверджується Кабінетом Міністрів України.

3. Адміністратором Єдиного реєстру адвокатських утворень в Україні є уповноважений центральний орган виконавчої влади, який здійснює організаційне, методичне, інформаційне забезпечення ведення Єдиного реєстру адвокатських утворень в Україні.

4. Єдиний реєстр адвокатських утворень в Україні повинен містити такі відомості:

- 1) назву адвокатського утворення;
- 2) вид адвокатського утворення;
- 3) місцезнаходження адвокатського утворення;
- 4) прізвище, ім'я та по батькові засновників (партнерів, учасників) адвокатського утворення;

5) код Єдиного державного реєстру підприємств та організацій України – для адвокатських утворень; для утворень, визначених статтею 21 цього Закону – ідентифікаційний номер учасника адвокатського утворення (при наявності такого);

б) дату внесення відомостей до Єдиного реєстру адвокатських утворень в Україні;

7) прізвище, ім'я та по батькові особи, яка внесла відомості до Єдиного реєстру адвокатських утворень в Україні.

5. Відомості до Єдиного реєстру адвокатських утворень в Україні надаються засновниками адвокатського утворення у строк, не пізніше десяти днів з моменту заснування адвокатського утворення.

6. Адвокатське утворення набуває прав, визначених цим Законом, з моменту внесення відомостей до Єдиного реєстру адвокатських утворень в Україні.

Стаття 23. Спілки та інші громадські організації адвокатів

1. Адвокати мають право створювати місцеві, всеукраїнські та міжнародні спілки, інші громадські організації та благодійні фонди.

2. Адвокати, громадські організації адвокатів можуть бути членами міжнародних організацій адвокатів та юристів.

Розділ IV. АДВОКАТСЬКА ДІЯЛЬНІСТЬ. НАДАННЯ АДВОКАТОМ ПРАВОВОЇ ДОПОМОГИ, ЗДІЙСНЕННЯ ЗАХИСТУ ТА ПРЕДСТАВНИЦТВА

Стаття 24. Види адвокатської діяльності

1. Видами адвокатської діяльності є:

1) надання усних і письмових консультацій, роз'яснень законодавства, складання письмових довідок, заяв, скарг, клопотань, договорів, правових висновків та інших документів правового характеру;

2) представництво фізичних і юридичних осіб у всіх категоріях справ у Конституційному Суді України та судах загальної юрисдикції, правоохоронних органах, органах державної влади, органах місцевого самоврядування, підприємствах, установах, організаціях незалежно від форм власності, перед фізичними особами в Україні та за кордоном, іноземних, міжнародних судових органах, якщо інше не встановлено законодавством іноземних держав, статутними документами міжнародних судових органів та інших міжнародних організацій або міжнародними договорами, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України;

3) захист прав, свобод та інтересів підозрюваного, обвинуваченого, підсудного, засудженого, виправданого в усіх судах, правоохоронних органах, інших державних і недержавних органах в Україні та за кордоном, іноземних, міжнародних судових органах, якщо інше не встановлено законодавством іноземних держав, статутними документами міжнародних судових органів та інших міжнародних організацій або міжнародними договорами, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України;

4) представництво у виконавчому провадженні і при виконанні вироку в органах державної влади, органах місцевого самоврядування та організаціях і перед фізичними особами;

5) надання правової допомоги затриманій особі та особі, яка притягується до адміністративної відповідальності, і захист її прав, свобод та інтересів;

б) представництво інтересів виправданого, потерпілого, свідка, цивільного позивача, цивільного відповідача в процесі дізнання, досудового слідства, в судах.

2. Адвокат може здійснювати інші види адвокатської діяльності, не заборонені законодавством.

3. Адвокати можуть виступати представниками органів державної влади, органів місцевого самоврядування в усіх категоріях справ у Конституційному Суді України та судах загальної юрисдикції, якщо інше не встановлено законодавством.

4. При здійсненні будь-якого з видів адвокатської діяльності адвокат користується всіма правами, передбаченими цим та іншими законами, на нього поширюються всі гарантії адвокатської діяльності.

5. Здійснювати види діяльності, які передбачені частиною першою цієї статті на постійній професійній основі з отриманням оплати (гонорару, винагороди) або без такої, мають право виключно адвокати.

Ця заборона не поширюється на:

1) осіб, які працюють юристами, юрисконсультами на підприємствах, в установах, організаціях та надають правову допомогу, визначену в пунктах першому та другому частини першої цієї статті, цим підприємствам, установам та організаціям, як роботодавцям;

2) працівників органів державної влади та місцевого самоврядування, які відповідно до закону здійснюють захист прав і свобод людини і громадянина в межах своєї компетенції.

6. Не є адвокатською діяльністю:

1) нотаріусів, які надають правову допомогу відповідно до Закону України “Про нотаріат”;

2) арбітражних керуючих (розпорядників майна, керуючих санацією, ліквідаторів), які здійснюють діяльність, в порядку передбаченому Законом України “Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом”;

3) третейських суддів, які діють відповідно до Закону України “Про третейські суди”;

4) патентних повірених, які надають послуги з реалізації та захисту прав осіб на інтелектуальну власність;

5) представників з питань інтелектуальної власності, які здійснюють діяльність на підставі Закону України “Про охорону прав на сорти рослин”;

б) законних представників;

7) інша діяльність, визнана не адвокатською згідно із законодавством України.

Стаття 25. Підстави для здійснення адвокатської діяльності

1. Адвокат здійснює адвокатську діяльність будь-якого виду на підставі договору про надання правової допомоги, здійснення захисту та представництва (далі – договір про надання правової допомоги).

2. Повноваження адвоката щодо виконання договору про надання правової допомоги посвідчуються ордером, який є єдиним належним підтвердженням його повноважень щодо виконання договору та підставою для допуску адвоката до участі у справі.

3. У випадках, передбачених законодавством щодо певних дій, адвокат зобов'язаний мати довіреність на їх вчинення.

Стаття 26. Договір про надання правової допомоги

1. Договір про надання правової допомоги має обов'язково містити дані про:

1) сторін договору;

2) предмет договору (вид та об'єм правової допомоги, захисту, представництва, що надається);

3) умови і розмір виплати гонорару за виконання договору про надання правової допомоги;

4) порядок і розмір компенсації витрат адвоката (адвокатської фірми), пов'язаних з виконанням договору про надання правової допомоги.

Договором про надання правової допомоги можуть передбачатися інші умови надання правової допомоги, здійснення захисту та представництва визначені на розсуд сторін.

2. Договір про надання правової допомоги вважається укладеним з моменту досягнення згоди з усіх істотних умов договору, а при укладенні договору у письмовій формі – з моменту його підписання сторонами.

3. Сторонами договору про надання правової допомоги є адвокат (адвокатська фірма) та клієнт.

4. Договір про надання правової допомоги може укладатися на користь клієнта іншою особою, яка діє в його інтересах, законного представника або органу (посадової особи), уповноваженого призначати захисника в кримінальному судочинстві відповідно до Кримінально-процесуального кодексу України, або повноважного представника юридичної особи. У такому випадку для надання адвокатом правової допомоги необхідна згода клієнта, якщо у особи, що укладає угоду, відсутні повноваження на вибір адвоката на свій розсуд без погодження з особою, якій безпосередньо надається правова допомога, здійснюється захист чи представництво.

5. Договір про надання правової допомоги не повинен містити положень, що суперечать Конституції України, цьому та іншим законам України та Правилам адвокатської етики.

Стаття 27. Форма договору про надання правової допомоги

1. Договір про надання правової допомоги укладається у письмовій формі.

2. У випадках надання правової допомоги таких видів, як консультація або роз'яснення з правових питань, видача довідки щодо законодавства, складання окремих правових документів, угода може укладатися в спрощеній письмовій формі (запис у відомості, запис у журналі тощо).

3. Договір про надання правової допомоги може укладатися в усній формі лише у випадках, коли клієнт невідкладно потребує надання правової допомоги, а укладення письмового договору є неможливим, за умови, що такий договір матиме належне оформлення протягом наступних трьох днів або, якщо для цього існують об'єктивні перешкоди – в найближчий можливий термін за межами зазначеного строку.

Стаття 28. Підстави відмови в укладенні договору про надання правової допомоги

1. Адвокат (адвокатська фірма) не має права укласти договір про надання правової допомоги якщо:

1) доручення на виконання дій виходять за межі його професійних прав і обов'язків;

2) результат, якого бажає клієнт, або засоби його досягнення, на яких він наполягає, є протиправними;

3) адвокат брав чи бере участь як захисник чи представник осіб, інтереси яких суперечать інтересам особи, яку він захищає або представляє, або якій він надає правову допомогу, а також особи, що звернулася з проханням про ведення справи, або якщо він брав участь у цій справі як слідчий, особа, що провадила дізнання, прокурор, суддя, народний засідатель, присяжний, секретар судового засідання, експерт, спеціаліст, представник потерпілого, цивільний позивач, цивільний відповідач, свідок, перекладач, понятий;

4) адвокат є в родинних або сімейних стосунках з посадовою особою, яка брала або бере участь у розслідуванні або розгляді даної справи;

5) не досягнуто згоди з клієнтом (а у випадках, коли договір укладається з його представником, відповідно, з клієнтом або його представником) щодо істотних умов договору про надання правової допомоги відповідно до цього Закону;

б) виконання договору може призвести до розголошення адвокатської таємниці;

7) інтереси клієнта об'єктивно суперечать інтересам іншого клієнта, з яким адвокат зв'язаний договором про надання правової допомоги, або якщо є розумні підстави вважати, що передбачуваний розвиток інтересів цих осіб призведе до виникнення суперечностей. Це обмеження може бути скасовано в конкретному випадку за письмовою згодою осіб, інтереси яких є (або можуть стати) суперечливими;

8) його виконання може суперечити власним інтересам адвоката, його родичів, адвокатської фірми, засновником або членом якої він є, або суперечитиме його професійним та іншим обов'язкам; в цьому випадку договір

може бути укладений, якщо клієнту повідомлено про можливий конфлікт інтересів.

2. У випадку відмови від укладення договору про надання правової допомоги адвокат зобов'язаний зберігати адвокатську таємницю щодо інформації, яка стала йому відомою під час переговорів.

Стаття 29. Припинення договору про надання правової допомоги. Дострокове розірвання договору

1. Дія договору про надання правової допомоги припиняється його повним виконанням.

2. Достроково договір може бути в будь-який час розірваний за взаємною згодою сторін.

3. Клієнт, який погоджується на розірвання договору, має право отримати інформацію від адвоката про можливі наслідки цього для перспективи виконання його доручення і у нього є реальна можливість звернутися до іншого адвоката.

4. Клієнт може в будь-який час і з будь-яких причин розірвати договір з адвокатом (адвокатською фірмою) в односторонньому порядку.

5. Адвокат (адвокатська фірма) може достроково (до завершення виконання доручення) розірвати договір з клієнтом, якщо він:

1) використовує правову допомогу, що надається адвокатом, для полегшення вчинення злочину, якщо про це стало відомо адвокату або це є для нього очевидним;

2) грубо порушує обов'язки, взяті ним на себе згідно з договором про надання правової допомоги;

3) належне виконання договору стає неможливим через дії клієнта, які вчиняються ним всупереч порадам адвоката;

4) не погоджується погашати передбачені договором фактичні видатки, якщо вони є необхідними для подальшого виконання доручення;

5) не оплатив відповідний задаток (аванс) в рахунок гонорару, якщо це було передбачено договором про надання правової допомоги;

б) в інших випадках, передбачених законодавством чи Правилами адвокатської етики, коли унеможлиблюється виконання адвокатом договору згідно з вимогами цього Закону та Правил адвокатської етики.

Стаття 30. Грошова винагорода (гонорар) адвоката

1. За надання правової допомоги, здійснення захисту та представництва адвокат отримує грошову винагороду (гонорар).

2. До суми гонорару не включаються кошти, що вносяться клієнтом (іншою особою, яка діє в його інтересах) на покриття фактичних витрат, пов'язаних з виконанням договору про надання правової допомоги.

3. Гонорар є єдиною допустимою формою отримання адвокатом (адвокатською фірмою) винагороди за надання правової допомоги клієнту відповідно до договору про надання правової допомоги.

4. Порядок обчислення гонорару (фіксована сума, погодинна оплата, різні доплати, зміни гонорару у зв'язку із зміною обсягу і складності роботи тощо) визначається за домовленістю з клієнтом та фіксуються в договорі про надання правової допомоги або в додатках до нього, що складають його невід'ємну частину.

5. Адвокат (адвокатська фірма) не може укласти з клієнтом угод майнового характеру, окрім угод про засоби забезпечення зобов'язань клієнта щодо сплати гонорару або погашення фактичних видатків, пов'язаних з виконанням договору про надання правової допомоги.

6. Види передбачуваних витрат, пов'язаних з наданням правової допомоги, і порядок їх оплати обумовлюються в договорі про надання правової допомоги.

Стаття 31. Порядок виплати гонорару

1. Право адвоката на гонорар в повному обсязі виникає, якщо інше не передбачено договором, після повного виконання доручення. За виконаний адвокатом обсяг доручення допускається часткова поетапна виплата гонорару у разі, якщо це передбачено договором.

2. Якщо договір розривається достроково, виплата гонорару адвокату провадиться за фактично виконану роботу.

3. Договором про надання правової допомоги можуть бути передбачені можливість наступної зміни гонорару, визначеного у фіксованій сумі, у зв'язку із суттєвим збільшенням або зменшенням обсягу правової допомоги, що має бути надана, та наслідки недосягнення згоди з цього питання.

4. У разі неналежного виконання договору про надання правової допомоги на вимогу клієнта (іншої особи, яка діє в його інтересах) внесена плата повертається їм повністю або частково, а при виникненні спору – за рішенням суду.

5. Виплата гонорару адвокату за здійснення захисту у кримінальній справі за призначенням та передбаченої законодавством безоплатної правової допомоги здійснюється за рахунок коштів Державного бюджету України відповідно до законодавства.

6. Умови та порядок виплати гонорару адвокату за надання правової допомоги, здійснення захисту та представництва відповідно до частини 5 цієї статті визначаються Кабінетом Міністрів України.

Стаття 32. Оподаткування адвокатської діяльності

1. Оподаткування адвокатської діяльності здійснюється відповідно до законів з питань оподаткування, виходячи зі статусу адвоката як самозайнятої особи та з урахуванням неприбуткового характеру цієї діяльності.

Розділ V. ПРАВА І ОБОВ'ЯЗКИ АДВОКАТА. ГАРАНТІЇ ЗДІЙСНЕННЯ АДВОКАТСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Стаття 33. Професійні права адвоката

1. При здійсненні адвокатської діяльності адвокат має право:

1) представляти і захищати права, свободи та інтереси фізичних і юридичних осіб у суді, органах державної влади та органах місцевого самоврядування, підприємствах, установах, організаціях незалежно від форм власності, об'єднаннях громадян тощо, до компетенції яких належать вирішення відповідних питань як в Україні, так і за кордоном;

2) приймати заяви, збирати предмети, документи, відомості про факти, важливі для розгляду справ, в яких адвокат надає правову допомогу, здійснює захист та представництво, збирати та подавати інші докази у справах, в яких адвокат надає правову допомогу, здійснює захист або представництво;

3) звертатися із адвокатськими запитами до органів державної влади, органів місцевого самоврядування, підприємств, установ, організацій незалежно від форм власності, об'єднань громадян тощо, вимагати відповіді на них;

4) безперешкодно ознайомлюватися у будь-яких юридичних осіб з необхідними для виконання доручення документами, матеріалами, іншими джерелами інформації (в тому числі з тими, що становлять державну чи комерційну таємницю, відповідно до процедури, встановленої для ознайомлення з цією категорією документів);

5) одержувати письмові висновки фахівців з питань, що потребують спеціальних знань;

6) складати заяви, скарги, клопотання і інші правові документи та подавати їх в установленому законом порядку;

7) надавати консультації і довідки з правових питань як в усній, так і в письмовій формі;

8) посвідчувати копії документів у справах, які вони ведуть;

9) застосовувати технічні засоби, в тому числі для копіювання матеріалів справи, в якій адвокат здійснює захист та представництво або надає правову допомогу, фіксувати аудіо- та відео-засобами процесуальні дії, в яких він бере участь, хід судового засідання тощо;

10) доповідати заяви, клопотання, скарги на прийомі у посадових осіб та одержувати від них письмові мотивовані відповіді на ці клопотання і скарги, а також бути присутнім при розгляді своїх заяв, клопотань і скарг, давати пояснення щодо їх суті на засіданнях колегіальних органів;

11) без спеціального дозволу зустрічатися наодинці без обмежень і в умовах, що забезпечують дотримання конфіденційності, із своїм підзахисним, у тому числі при його затриманні, арешті і перебуванні під вартою без обмеження кількості побачень і тривалості кожного з них;

12) за згодою осіб проводити їх опитування, якщо вони володіють інформацією у справі, в якій адвокат бере участь, складати протоколи опитування, огляду;

13) бути присутнім при проведенні будь-яких процесуальних дій з особою, інтереси якої адвокат захищає або представляє, з правом ставити запитання всім учасникам процесуальних дій та занесенням цих запитань і відповідей на них до протоколу в порядку, передбаченому відповідним процесуальним законом;

14) безперешкодного допуску у приміщення органів державної влади, судів, прокуратури, органів дізнання і досудового слідства та інші службові приміщення у зв'язку із здійсненням ним адвокатської діяльності на підставі посвідчення адвоката, крім випадків встановлених законодавством;

15) одержувати копії процесуальних документів та отримувати письмові повідомлення в передбачених законом випадках;

16) на забезпечення власної безпеки та безпеки членів своєї сім'ї відповідно до законодавства України;

17) приймати на роботу помічників та інших працівників;

18) виконувати інші дії, що не суперечать законодавству.

Стаття 34. Соціальний захист та пенсійне забезпечення адвоката

1. Адвокат має право на всі види виплат по загальнообов'язковому державному соціальному страхуванню.

2. Страхові внески на загальнообов'язкове державне соціальне страхування сплачуються адвокатом на рівні осіб, що забезпечують себе роботою самостійно.

3. Пенсія призначається адвокатам, які досягли встановленого законодавством пенсійного віку, за наявності страхового стажу для чоловіків – не менше 25 років, для жінок – не менше 20 років, у тому числі стажу адвокатської діяльності – не менше 10 років.

4. Пенсія адвокатам призначається в розмірі 80 відсотків від сум їх доходу, на які нараховуються страхові внески на загальнообов'язкове державне пенсійне страхування. За кожний повний рік адвокатської діяльності понад стаж, визначений частиною третьою цієї статті, пенсія збільшується на один відсоток розміру доходу, але не може бути більше 90 відсотків розміру їх відповідного доходу.

5. Пенсія адвокатам у частині, що не перевищує розміру пенсії із солідарної системи, що призначається відповідно до Закону України “Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування”, виплачується за рахунок коштів Пенсійного фонду України. Частина пенсії, що перевищує цей розмір, виплачується за рахунок коштів Державного бюджету України. Виплата пенсій адвокатам на умовах, визначених цією статтею, здійснюється в порядку, встановленому Законом України “Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування”.

6. Адвокати (адвокатські бюро, адвокатські фірми, колегії адвокатів) та органи адвокатського самоврядування можуть створювати недержавні пенсійні фонди відповідно до Закону України “Про недержавне пенсійне забезпечення”.

Стаття 35. Професійні обов'язки адвоката

1. При здійсненні адвокатської діяльності адвокат зобов'язаний:

- 1) професійно та сумлінно захищати права, свободи і законні інтереси клієнта;
- 2) дотримуватися вимог чинного законодавства, Присяги адвоката, Правил адвокатської етики;
- 3) виконувати рішення органів адвокатського самоврядування, прийняті в межах їх компетенції і відповідно до цього Закону та інших актів законодавства;
- 4) сплачувати щорічні внески на утримання органів адвокатського самоврядування;
- 5) підвищувати свій професійний рівень за допомогою курсів підвищення кваліфікації відповідно до правил, встановлених компетентним професійним органом;
- 6) здійснювати захист за призначенням та надавати правову допомогу за рахунок держави у випадках та порядку, передбаченому законодавством;
- 7) зберігати адвокатську таємницю;
- 8) мати робоче місце;
- 9) протягом десяти днів письмово повідомити регіональну раду адвокатів про зміну відомостей про себе, що містяться в Єдиному реєстрі адвокатів України.

2. Адвокату забороняється:

- 1) використовувати свої повноваження на шкоду клієнту;
- 2) без згоди клієнта розголошувати відомості, що становлять адвокатську таємницю, використовувати їх у своїх інтересах або інтересах третіх осіб;
- 3) займати у справі позицію всупереч волі клієнта, крім випадків, коли адвокат впевнений у самообмові клієнта;
- 4) визнавати доведеною вину клієнта, якщо останній її заперечує;
- 5) співпрацювати з органами, що здійснюють оперативно-розшукову діяльність та досудове слідство.

Стаття 36. Гарантії здійснення адвокатської діяльності

1. Професійні права, честь і гідність адвоката гарантуються і охороняються Конституцією України, цим та іншими законами, а саме:

- 1) гарантується забезпечення рівності прав адвоката з іншими учасниками процесу перед законом і судом, дотримання засад змагальності та свободи в наданні ним органам досудового слідства та суду доказів і у доведенні перед цими органами та судом їх переконливості;
- 2) забороняється порушення встановлених законом гарантій адвокатської діяльності. Будь-яке втручання в адвокатську діяльність, вчинення в будь-якій формі перешкод до здійснення правомірної діяльності адвокатом або порушення встановлених законом гарантій адвокатської діяльності, його незалежності і адвокатської таємниці тягне відповідальність, передбачену законодавством;
- 3) забороняється вимагати від адвоката та інших осіб, перелічених у частині першій статті 37 цього Закону, надання відомостей, що складають адвокатську

таємницю; з цих питань вони не можуть бути допитані по справі; забороняється також вимагати від громадян, посадових осіб свідчень, пов'язаних з наданням адвокатом правової допомоги, здійсненням ним захисту та представництва, якщо відповідні відомості відносяться до предмету адвокатської таємниці;

4) забороняється проведення обшуку і огляду адвоката, його речей і приміщень, де він здійснює адвокатську діяльність або проживає, стеження за адвокатом, контролювання застосовуваних адвокатом для надання правової допомоги інформаційних систем і засобів зв'язку, знімання з них інформації, прослуховування його розмов;

5) забороняється проведення будь-яких інших оперативно-розшукових заходів, що можуть призвести до розголошення адвокатської таємниці;

б) життя, здоров'я адвоката і його близьких родичів та членів сім'ї перебуває під охороною держави, вона забезпечує їх безпеку від злочинних посягань. Майно адвоката і майно його близьких родичів перебуває під охороною держави і держава забезпечує збереження його від злочинних посягань. Посягання на них, прояви неповаги до адвоката, образа, наклеп на його адресу, погроза вбивством, насильством або знищенням чи пошкодженням майна щодо адвоката, а також щодо його близьких родичів, умисне знищення або пошкодження майна, що належить адвокату або його близьким родичам, вбивство або замах на вбивство адвоката, поширення відомостей, що ганьблять адвоката, у зв'язку з діяльністю, пов'язаною з наданням правової допомоги, тягнуть відповідальність, встановлену законом;

7) документи, пов'язані із здійсненням адвокатом адвокатської діяльності, не підлягають витребуванню, огляду, розголошенню чи вилученню без його згоди;

8) не може бути внесено подання органом дізнання, слідчим, прокурором, а також винесено окрему ухвалу суду (постанову судді) щодо правової позиції адвоката у справі;

9) кримінальна справа проти адвоката з будь-яких підстав і незалежно від складу злочину, що йому інкримінується, може бути порушена тільки Генеральним прокурором України, його заступниками, прокурорами Автономної республіки Крим, областей, міст Києва і Севастополя;

10) про затримання адвоката або застосування до нього запобіжного заходу суд або орган досудового слідства має обов'язково негайно повідомляти відповідну регіональну раду адвокатів;

11) слідчі дії щодо адвоката здійснюються з обов'язковою присутністю представника регіональної ради адвокатів;

12) адвоката не можна притягнути до кримінальної чи іншої відповідальності або погрожувати їй застосуванням у зв'язку з наданням ним правової допомоги, здійсненням захисту та представництва згідно із законом (у тому числі й після втрати ним статусу адвоката, якщо ці дії пов'язані з його попередньою адвокатською діяльністю);

13) підприємства, установи, організації незалежно від форм власності, видів діяльності, методів господарювання, фізичні особи зобов'язані безоплатно надавати адвокату на підставі його письмового запиту відповідні відомості, документи або їх копії не пізніше місячного терміну з дня надходження до них

запиту. При цьому вимагання у адвоката будь-яких інших документів, окрім письмового запиту, забороняється. Ухилення від надання відповіді на запит тягне за собою встановлену законодавством відповідальність;

14) при здійсненні адвокатської діяльності адвокат користується свободою слова. Всі його висловлювання в процесі, заяви у засобах масової інформації, які не порушують Правил адвокатської етики, не можуть бути підставою для притягнення адвоката до дисциплінарної, цивільної, адміністративної або кримінальної відповідальності;

15) забороняється ідентифікація адвоката з клієнтом. Будь які висловлювання, які відображають правову позицію особи, котрій адвокат надає правову допомогу, або щодо якої він здійснює захист чи представництво не можуть бути підставою для притягнення адвоката до відповідальності.

Стаття 37. Адвокатська таємниця

1. Предметом адвокатської таємниці є будь-яка інформація про особу і отримана від неї інформація про третіх осіб, що стала відома адвокату в зв'язку з виконанням адвокатської діяльності, факт звернення і питання, з яких клієнт звертався до адвоката (адвокатського бюро, адвокатської фірми, колегії адвокатів), а також суть порад, консультацій, роз'яснень адвоката, складені ним правові документи, всі матеріали, що складають адвокатське досьє, інформація, яка зберігається на електронних носіях, та будь-які документи і відомості, одержані адвокатом при здійсненні адвокатської діяльності.

2. Статус адвокатської таємниці з інформації може зняти лише клієнт у письмовій формі.

3. Обов'язок адвоката зберігати адвокатську таємницю поширюються на особу, яка мала статус адвоката, навіть після припинення такого статусу. За порушення адвокатської таємниці, яким заподіяно шкоду особі, яка була клієнтом або іншій особі, якої стосувалася відповідна інформація, адвокат несе дисциплінарну і цивільно-правову відповідальність, а особа, чий статус адвоката припинено, – цивільно-правову відповідальність у порядку встановленому законом.

4. У разі пред'явлення клієнтом необґрунтованих вимог до адвоката з підстав надання неякісної правової допомоги, адвокат звільняється від обов'язку збереження адвокатської таємниці в межах, необхідних для захисту його прав та інтересів, і лише перед судом або дисциплінарним органом адвокатури, які зобов'язані вжити заходів для унеможливлення подальшого поширення такої інформації.

5. Адвокат (адвокатське бюро, адвокатська фірма, колегія адвокатів) зобов'язані забезпечити умови, які унеможлилювали б доступ сторонніх осіб до інформації, що є предметом адвокатської таємниці.

Розділ VI. ЗУПИНЕННЯ ТА ПРИПИНЕННЯ ПРАВА НА ЗАНЯТТЯ АДВОКАТСЬКОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ

Стаття 38. Зупинення права на заняття адвокатською діяльністю

1. Право на заняття адвокатською діяльністю зупиняється шляхом зупинення дії свідоцтва про право на заняття адвокатською діяльністю у таких випадках:

- 1) подання адвокатом заяви про зупинення права на заняття адвокатською діяльністю;
- 2) здійснення адвокатом діяльності, несумісної із статусом адвоката;
- 3) набрання законної сили обвинувальним вироком суду щодо адвоката;
- 4) накладення на адвоката дисциплінарного стягнення у вигляді зупинення права на заняття адвокатською діяльністю;
- 5) визнання адвоката за рішенням суду недієздатним або обмежено дієздатним.

2. Дія свідоцтва про право на заняття адвокатською діяльністю зупиняється на строк дії обставин, вказаних у частині першій цієї статті.

3. Рішення про зупинення права на заняття адвокатською діяльністю приймається кваліфікаційно-дисциплінарною комісією адвокатури, про що робиться відповідний запис в Єдиному реєстрі адвокатів України.

4. Рішення про зупинення права на заняття адвокатською діяльністю може бути оскаржене протягом 30-ти днів з дня прийняття такого рішення до Вищої кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури або до суду.

5. Протягом строку зупинення дії свідоцтва про право на заняття адвокатською діяльністю особа не має права здійснювати адвокатську діяльність та брати участь в роботі органів адвокатського самоврядування.

6. Кваліфікаційно-дисциплінарна комісія адвокатури, за рішенням якої було зупинено дію свідоцтва про право на заняття адвокатською діяльністю, поновлює його дію в десятиденний строк з моменту надходження відповідної заяви, якщо буде встановлено, що обставини, передбачені частиною першою цієї статті, відпали.

Стаття 39. Припинення права на заняття адвокатською діяльністю

1. Право на заняття адвокатською діяльністю припиняється шляхом анулювання свідоцтва про право на заняття адвокатською діяльністю у таких випадках:

- 1) подання адвокатом заяви за власним бажанням про припинення права на заняття адвокатською діяльністю;
- 2) визнання адвоката безвісно відсутнім або оголошення померлим;
- 3) смерті адвоката;
- 4) накладення на адвоката дисциплінарного стягнення у вигляді позбавлення права на заняття адвокатською діяльністю.

2. Рішення про припинення права на заняття адвокатською діяльністю приймається кваліфікаційно-дисциплінарною комісією адвокатури.

3. Рішення про припинення права на заняття адвокатською діяльністю може бути оскаржене протягом 30-ти днів з дня прийняття такого рішення до Вищої кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури або до суду.

4. У випадку припинення права на заняття адвокатською діяльністю інформація про адвоката виключається з Єдиного реєстру адвокатів України, а свідоцтво про право на заняття адвокатською діяльністю анулюється.

5. Особа, щодо якої прийнято рішення про припинення дії свідоцтва про право на заняття адвокатською діяльністю, не має права здійснювати адвокатську діяльність та брати участь в роботі органів адвокатського самоврядування.

Розділ VII. ДИСЦИПЛІНАРНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ АДВОКАТА

Стаття 40. Загальні умови дисциплінарної відповідальності адвокатів

1. Адвоката може бути притягнуто до дисциплінарної відповідальності в порядку дисциплінарного провадження з підстав, передбачених цим Законом.

2. Дисциплінарне провадження – це процедура розгляду кваліфікаційно-дисциплінарною комісією адвокатури письмової скарги, в якій містяться відомості про наявність в діях адвоката ознак дисциплінарного проступку.

3. Дисциплінарна справа відносно адвоката розглядається кваліфікаційно-дисциплінарною комісією адвокатури за місцем знаходження адвокатського бюро, адвокатської фірми, колегії адвокатів.

Стаття 41. Види дисциплінарних стягнень та строки їх застосування і зняття

1. За вчинення дисциплінарного проступку до адвоката може бути застосовано тільки одне з таких дисциплінарних стягнень:

- 1) попередження;
- 2) зупинення права на заняття адвокатською діяльністю на строк від 1 місяця до 1 року;
- 3) позбавлення права на заняття адвокатською діяльністю.

2. Адвокат може бути притягнутий до дисциплінарної відповідальності не пізніше одного року з дня виявлення проступку, не враховуючи часу тимчасової непрацездатності адвоката або перебування його у відпустці.

Стаття 42. Підстава дисциплінарної відповідальності адвоката

1. Підставою дисциплінарної відповідальності адвоката є факт вчинення ним дисциплінарного проступку.

2. Дисциплінарним проступком адвоката є:

- 1) надання недостовірних відомостей, на підставі яких адвокат набув статус адвоката;
- 2) порушення адвокатом вимог щодо несумісності;
- 3) порушення адвокатом Присяги;
- 4) некваліфіковане надання правової допомоги;
- 5) порушення Правил адвокатської етики;

- б) порушення адвокатської таємниці;
- 7) невиконання або невчасне виконання своїх обов'язків, якщо це стало причиною порушення прав та інтересів клієнта;
- 8) невиконання рішень органів адвокатського самоврядування, прийнятих в межах їх компетенції та відповідно до Конституції України, цього Закону та актів органів адвокатського самоврядування;
- 9) порушення інших обов'язків адвоката, передбачених цим Законом та процесуальним законодавством України, Правилами адвокатської етики, іншими актами адвокатського самоврядування.

3. Не є підставою дисциплінарної відповідальності адвоката винесення судом рішення не на користь клієнта, скасування або зміна судового рішення, винесеного судом у справі, в якій адвокат надавав правову допомогу, здійснював захист, представництво, якщо при цьому не було вчинено дисциплінарного проступку.

Стаття 43. Ініціювання дисциплінарної відповідальності адвоката

1. Право ініціювати питання дисциплінарної відповідальності адвоката шляхом подання до кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури письмової скарги належить клієнту, а також іншим особам, чії права, свободи чи законні інтереси були порушені адвокатом. Ініціювати питання дисциплінарної відповідальності адвоката може кваліфікаційно-дисциплінарна комісія за ініціативою не менш як двох третин її членів.

2. Не допускається зловживання правом, зазначеним у частині першій цієї статті, зокрема ініціювання питання відповідальності адвоката без достатніх підстав і використання вказаного права як способу тиску на адвоката у зв'язку з наданням ним правової допомоги.

Стаття 44. Стадії дисциплінарного провадження щодо адвоката

1. Дисциплінарне провадження складається з таких стадій:
 - 1) перевірка даних про дисциплінарний проступок адвоката;
 - 2) порушення дисциплінарної справи;
 - 3) розгляд дисциплінарної справи;
 - 4) прийняття рішення про притягнення адвоката до дисциплінарної відповідальності і застосування до нього одного з видів дисциплінарного стягнення або закриття дисциплінарної справи;
 - 5) перегляд прийнятого рішення Вищою кваліфікаційно-дисциплінарною комісією адвокатури в разі його оскарження.

Стаття 45. Перевірка даних про дисциплінарний проступок адвоката

1. Голова дисциплінарної палати кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури протягом місяця з дня надходження скарги про дисциплінарний проступок адвоката доручає членам палати провести колегіальну перевірку відомостей, що містяться у скарзі.

2. За наслідками перевірки складається довідка, яка має містити викладення обставин, що їх виявлено при перевірці, висновки та пропозиції і підписи осіб, які здійснювали перевірку.

3. Довідка та всі матеріали перевірки передаються до відповідної кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури, яка вирішує питання про доцільність порушення дисциплінарного провадження.

Стаття 46. Порушення дисциплінарної справи

1. За наявності підстав дисциплінарне провадження щодо адвоката порушується постановою відповідної кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури у десятиденний строк з дня одержання даних про дисциплінарний проступок адвоката.

2. Голова кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури відмовляє в порушенні дисциплінарної справи, якщо скарга та матеріали перевірки не містять інформації про наявність в діях адвоката ознак дисциплінарного проступку.

3. Рішення про порушення дисциплінарної справи та визначення дати її розгляду або рішення про відмову в порушенні дисциплінарної справи надсилається адвокату та суб'єкту ініціювання дисциплінарної відповідальності адвоката.

4. Відмову в порушенні дисциплінарного провадження може бути оскаржене протягом 30-ти днів до Вищої кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури.

Стаття 47. Розгляд дисциплінарної справи

1. Дисциплінарна справа щодо адвоката повинна бути розглянута кваліфікаційно-дисциплінарною комісією адвокатури протягом місяця з дня її порушення на засадах: змагальності, презумпції невинуватості, надання адвокату права захищати себе самостійно або за допомогою іншого адвоката, своєчасного, але не пізніше ніж за тиждень до засідання комісії, повідомлення адвоката про розгляд його дисциплінарної справи.

2. Під час розгляду справи дисциплінарна палата кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури повинна заслухати пояснення адвоката, щодо якого порушено дисциплінарну справу, а також суб'єкта ініціювання дисциплінарної відповідальності адвоката. Зазначені особи мають право подавати докази на підтвердження своїх доводів.

3. На засіданні можуть бути заслухані повідомлення інших осіб, запрошених за клопотанням адвоката, суб'єкта ініціювання дисциплінарної відповідальності адвоката або за ініціативою дисциплінарної палати, оголошені документи та розглянуті інші матеріали, що є у справі або додатково подані під час засідання.

4. Неявка адвоката чи суб'єкта ініціювання дисциплінарної відповідальності адвоката на засідання кваліфікаційно-дисциплінарної комісії без поважних причин, за умови наявності доказів про направлення цим особам повідомлення про дату та час засідання, не перешкоджає розгляду справи.

5. Під час засідання ведеться протокол, який підписується головою на засіданні та особою, яка вела цей протокол.

Стаття 48. Прийняття рішення у дисциплінарній справі

1. За результатом розгляду дисциплінарної справи кваліфікаційно-дисциплінарна комісія адвокатури більшістю голосів від загальної кількості її членів приймає рішення про притягнення адвоката до дисциплінарної відповідальності за вчинення дисциплінарного проступку і застосування до нього одного з видів дисциплінарного стягнення або закриття дисциплінарної справи.

2. Рішення приймається в режимі закритого засідання та оголошується адвокату під розписку. Копія рішення надається адвокату та суб'єкту ініціювання дисциплінарної відповідальності адвоката протягом трьох робочих днів з дня винесення рішення або подання відповідного звернення.

3. Рішення у дисциплінарній справі повинно містити:

- 1) назву комісії;
- 2) час та місце прийняття рішення;
- 3) прізвища та ініціали членів комісії;
- 4) прізвище, ім'я, по батькові адвоката, щодо якого проводилося дисциплінарне провадження;
- 5) обставини справи;
- 6) пояснення адвоката та відомості, що характеризують його особу;
- 7) пояснення суб'єкта ініціювання дисциплінарної відповідальності адвоката;
- 8) обґрунтування прийнятого рішення з посиланням на докази (зокрема, дії, що тягнуть дисциплінарну відповідальність, вказівку на міру дисциплінарної відповідальності, застосовану до адвоката, або підстави закриття справи);
- 9) порядок і строк оскарження рішення.

4. При обранні виду дисциплінарного стягнення враховуються характер проступку, його наслідки, особа адвоката, ступінь та вид його вини, інші обставини, що впливають на обрання виду дисциплінарного стягнення.

Стаття 49. Оскарження рішення у дисциплінарній справі

1. Адвокат чи суб'єкт ініціювання дисциплінарної відповідальності адвоката має право оскаржити рішення кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури протягом 30-ти днів з дня прийняття такого рішення до Вищої кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури або до суду.

2. Вища кваліфікаційно-дисциплінарна комісія адвокатури протягом десяти днів з дня отримання скарги витребує матеріали дисциплінарної справи у відповідної кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури і розглядає їх у порядку, передбаченому цим Законом.

3. Рішення Вищої кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури може бути оскаржене до суду.

Розділ VIII. АДВОКАТСЬКЕ САМОВРЯДУВАННЯ

Стаття 50. Засади професійного самоврядування адвокатів (адвокатського самоврядування)

1. З метою забезпечення незалежності адвокатури, належного виконання адвокатурою її конституційних завдань, забезпечення умов для ефективного виконання адвокатами своїх професійних обов'язків, розширення можливостей корпоративного впливу адвокатури на стан фахового захисту прав і свобод в Україні, захисту професійних прав адвокатів, представництва адвокатів України у відносинах з державними органами та органами місцевого самоврядування, а також між державними і закордонними організаціями та установами, залучення адвокатури до законотворчого процесу діє професійне самоврядування адвокатів – адвокатське самоврядування.

2. Адвокатське самоврядування здійснюється на засадах:

1) дотримання органами самоврядування принципу незалежності адвокатської діяльності;

2) рівності прав усіх адвокатів, залучення всіх адвокатів до самоврядування адвокатів через механізми виборів виконавчих органів адвокатського самоврядування, делегатів на З'їзд адвокатів України та безпосередньої участі у роботі зборів (конференції) адвокатів;

3) заборони для всіх виконавчих органів самоврядування перебирати на себе функції органів безпосереднього самоврядування;

4) заборони для органів адвокатського самоврядування втручатися в будь-якій формі у професійну діяльність адвоката по конкретних справах;

5) обов'язковості рішень органів самоврядування, прийнятих в межах своєї компетенції та відповідно до Конституції України, цього Закону та Статуту Національної асоціації адвокатів України;

б) можливості для кожного адвоката оскаржити рішення органу самоврядування, які, на його думку, прийняті за межами повноважень органів самоврядування та на порушення принципів, передбачених цим Законом;

7) підзвітності делегатів З'їзду адвокатів України зборам (конференціям) адвокатів, які їх обрали, обов'язковості рішень цих зборів (конференцій) для делегатів З'їзду адвокатів України;

3. До участі у роботі та формуванні органів адвокатського самоврядування залучаються всі адвокати, які внесені до Єдиного реєстру адвокатів України, в порядку визначеному цим Законом та актами Національної асоціації адвокатів України.

Стаття 51. Організаційна форма адвокатського самоврядування

1. Організацією професійного самоврядування адвокатів є Національна асоціація адвокатів України – всеукраїнська, незалежна, самоврядна організація, що об'єднує всіх адвокатів України.

2. Національна асоціація адвокатів України має статус неприбуткової організації.

Стаття 52. Національна асоціація адвокатів України

1. Національна асоціація адвокатів України уповноважена:

1) представляти адвокатуру України у відносинах з органами державної влади, організаціями, установами, підприємствами незалежно від форм власності та міжнародними організаціями і делегувати представників до органів державної влади;

2) захищати професійні, соціальні, громадянські права адвокатів та забезпечувати гарантії адвокатської діяльності;

3) забезпечувати виконання адвокатами захисту за призначенням та надання безоплатної правової допомоги у випадках, передбачених законодавством України;

4) забезпечувати високий кваліфікаційний рівень адвокатів України;

5) забезпечувати доступ та відкритість інформації про адвокатів України.

6) сприяти залученню адвокатури до процесу законотворення та інших процесів, пов'язаних з розбудовою правової держави, впровадженням судово-правової реформи;

7) виконувати інші функції відповідно до цього Закону.

2. Національна асоціація адвокатів України реалізує функції адвокатського самоврядування через свої органи, які є органами адвокатського самоврядування. На регіональному рівні Національна асоціація адвокатів України представлена регіональними асоціаціями адвокатів в Автономній Республіці Крим, областях, містах Києві та Севастополі.

3. До органів адвокатського самоврядування відносяться на національному рівні – З'їзд адвокатів України, Рада адвокатів України, Вища кваліфікаційно-дисциплінарна комісія адвокатури, Ревізійна комісія Національної асоціації адвокатів України, на регіональному рівні – збори (конференції) адвокатів, регіональні ради адвокатів, кваліфікаційно-дисциплінарні комісії адвокатури, ревізійні комісії регіональних асоціацій адвокатів. Рішення органів адвокатського самоврядування, прийняті в межах їх компетенції, є обов'язковими для всіх адвокатів України.

4. Національна асоціація адвокатів України утворюється установчим З'їздом адвокатів України, який скликається та проводиться відповідно до цього Закону.

5. Національна асоціація адвокатів України є юридичною особою, реєструється Міністерством юстиції України, в порядку, визначеному цим Законом, має свої штампи, печатку, бланки, розрахункові рахунки в банківських установах як в національній, так і в іноземній валюті.

6. Порядок діяльності Національної асоціації адвокатів України визначається її Статутом, який приймається на установчому З'їзді адвокатів України.

Стаття 53. З'їзд адвокатів України

1. З'їзд адвокатів України є найвищим органом Національної асоціації адвокатів України.

2. З'їзд адвокатів України формується з делегатів, які обираються зборами (конференціями) адвокатів Автономної Республіки Крим, областей, міст Києва і

Севастополя шляхом таємного голосування більшістю голосів присутніх на зборах (конференції), але не менше як половини адвокатів (делегатів конференції) відповідного регіону, включених до Єдиного реєстру адвокатів України.

3. Норма представництва на З'їзд адвокатів України та порядок проведення З'їзду адвокатів України встановлюється Радою адвокатів України, а на установчий З'їзд адвокатів України – “Прикінцевими та перехідними положеннями” цього Закону.

4. Черговий З'їзд адвокатів України скликається Радою адвокатів України кожного року. Позачерговий З'їзд адвокатів України скликається у місячний термін за ініціативою Ради адвокатів України або на вимогу не менш як однієї третини від загальної кількості адвокатів, включених до Єдиного реєстру адвокатів України, або не менш як однієї третини регіональних асоціацій адвокатів.

5. З'їзд адвокатів України є повноважним, якщо в ньому бере участь не менше половини від загальної кількості обраних делегатів, що представляють не менше половини регіональних асоціацій адвокатів.

Стаття 54. Компетенція З'їзду адвокатів України

1. З'їзд адвокатів України:

1) обирає Голову Національної асоціації адвокатів України, який за посадою є Головою Ради, його заступників, приймає рішення про їх відкликання;

2) приймає Статут Національної асоціації адвокатів України, інші акти адвокатського самоврядування, вносить зміни і доповнення до цих документів;

3) затверджує членів Ради адвокатів України, обраних зборами (конференціями) адвокатів, приймає рішення про їх відкликання та затверджує штатний розклад апарату Ради адвокатів України;

4) затверджує основні напрями діяльності Національної асоціації адвокатів України на період повноважень новообраних виконавчих органів;

5) заслуховує звіт Ради адвокатів України про виконання завдань органів адвокатського самоврядування;

6) обирає членів Вищої ради юстиції відповідно до статті 131 Конституції України і закону про Вищу раду юстиції;

7) затверджує членів Вищої кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури, обраних зборами (конференціями) адвокатів, обирає Голову Вищої кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури та його заступників з членів комісії та відкликає їх.

8) затверджує Правила адвокатської етики;

9) затверджує Положення про Вищу кваліфікаційно-дисциплінарну комісію адвокатури, про Єдиний реєстр адвокатів України, про порядок здійснення дисциплінарного провадження;

10) затверджує Положення про здійснення адвокатської діяльності в Україні адвокатом іноземної держави;

11) затверджує Положення про Раду адвокатів України, Положення про Ревізійну комісію Національної асоціації адвокатів України, Положення про постійні та тимчасові комісії, інші дорадчі і допоміжні органи Національної

асоціації адвокатів України (з питань етики, захисту прав адвокатів, підвищення кваліфікації адвокатів тощо);

12) затверджує Типове положення про регіональну асоціацію адвокатів, Типове положення про регіональну раду адвокатів, Типове положення про кваліфікаційно-дисциплінарну комісію адвокатури, Типове положення про ревізійну комісію регіональної асоціації адвокатів;

13) затверджує форми Свідоцтва про право на заняття адвокатською діяльністю, посвідчення адвоката та ордера;

14) затверджує кошторис Національної асоціації адвокатів України, звіти про результати фінансово-господарської діяльності Ради адвокатів України, в тому числі про виконання кошторису Національної асоціації адвокатів України, висновки перевірок, проведених Ревізійною комісією Національної асоціації адвокатів України адвокатури;

15) затверджує рішення про вступ Національної асоціації адвокатів України до міжнародних та інших об'єднань, приєднання до міжнародних угод;

16) встановлює мінімальний і максимальний розмір та порядок сплати щорічних внесків на забезпечення реалізації функцій адвокатського самоврядування;

17) визначає розмір відрахувань регіональних асоціацій адвокатів до Національної асоціації адвокатів України, який не повинен перешкоджати виконанню функцій регіональної асоціації адвокатів;

18) визначає розмір винагороди за роботу у Раді адвокатів України для Голови, його заступників та членів Ради.

2. З'їзд адвокатів України відповідно до цього Закону приймає рішення, які є обов'язковими для всіх адвокатів України та органів адвокатського самоврядування.

3. Рішення З'їзду адвокатів України приймаються простою більшістю голосів від кількості делегатів, які беруть участь в його роботі. Рішення з питань, визначених в пунктах 2, 8, 14, 16, 17 частини першої цієї статті, приймаються двома третинами голосів від кількості делегатів, які беруть участь в роботі З'їзду адвокатів України.

Стаття 55. Рада адвокатів України

1. Рада адвокатів України є постійно діючим колегіальним виконавчим органом Національної асоціації адвокатів України. До складу Ради адвокатів України входять тридцять осіб – по одному представнику від регіону, які обираються шляхом таємного голосування відповідними зборами (конференціями) адвокатів, а також голови та двох його заступників, що обираються з числа делегатів З'їзду адвокатів України.

2. Персональний склад Ради адвокатів України затверджуються З'їздом адвокатів України із представників регіонів.

3. Строк повноваження Ради адвокатів України становить три роки. Одна й та сама особа не може бути членом Ради адвокатів України більш ніж два строки підряд.

4. Склад Ради адвокатів України підлягає ротачії кожного року в порядку, визначеному Статутом Національної асоціації адвокатів України.

5. Рада адвокатів України:

- 1) скликає З'їзд адвокатів України;
- 2) визначає норму представництва делегатів від регіональних асоціацій адвокатів на З'їзд адвокатів України та порядок проведення З'їзду.
- 3) сприяє діяльності регіональних асоціацій адвокатів;
- 4) здійснює організаційне та матеріально-технічне забезпечення З'їздів адвокатів України, діяльності Вищої кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури, Ревізійної комісії Національної асоціації адвокатів України, інших органів, утворених З'їздом адвокатів України;
- 5) організовує інформаційно-методичне забезпечення адвокатів;
- 6) забезпечує високий кваліфікаційний рівень адвокатів України;
- 7) забезпечує виконання адвокатами захисту за призначенням та надання адвокатами безоплатної правової допомоги у випадках, передбачених законодавством України;
- 8) захищає професійні і соціальні права адвокатів, забезпечує гарантії адвокатської діяльності;
- 9) приймає рішення щодо розпорядження майном і коштами Національної асоціації адвокатів України у відповідності з кошторисом і призначенням майна;
- 10) визначає розмір організаційно-технічного внеску на проведення кваліфікаційних іспитів та плати за видачу Свідоцтва про право на заняття адвокатською діяльністю;
- 11) затверджує Положення про порядок складання кваліфікаційних іспитів, Програму кваліфікаційних іспитів, які приймаються Вищою кваліфікаційно-дисциплінарною комісією адвокатури;
- 12) затверджує Положення про порядок проходження стажування та Програму стажування;
- 13) залучає адвокатів до процесу законотворення та інших процесів, пов'язаних з розбудовою правової держави, впровадженням судово-правової реформи;
- 14) затверджує Типове положення про адвокатське бюро, Положення про офіційні друковані органи Національної асоціації адвокатів України та регіональних асоціацій адвокатів;
- 15) виконує інші функції відповідно до цього Закону та Статуту Національної асоціації адвокатів України.

6. У випадку невиконання Радою адвокатів України вимог цього Закону її повноваження можуть бути припинені достроково З'їздом адвокатів України.

7. Засідання Ради адвокатів України скликається її Головою, а в період його відсутності – заступником у міру необхідності, але не рідше одного разу на два місяці. Засідання Ради адвокатів України є повноважним, якщо на ньому присутні не менше двох третин її членів.

8. Рішення Ради адвокатів України приймаються простою більшістю голосів її членів, які беруть участь у засіданні. Голова Ради адвокатів України під час голосування має право вирішального голосу.

9. Рада адвокатів України не може здійснювати адвокатську діяльність від свого імені, а також займатися підприємницькою діяльністю.

10. Повноваження Ради адвокатів України, Голови, заступників Голови та членів Ради адвокатів України визначаються цим Законом та Статутом Національної асоціації адвокатів України.

11. Голова і заступники Голови, а також інші члени Ради адвокатів України можуть поєднувати роботу у Раді з адвокатською діяльністю, одержувати винагороду за роботу у Раді адвокатів України у розмірі, визначеному З'їздом адвокатів України.

Стаття 56. Голова Національної асоціації адвокатів України

1. Голова Національної асоціації адвокатів України представляє Національну асоціацію адвокатів України в органах державної влади, органах місцевого самоврядування, підприємствах, установах, організаціях незалежно від форм власності в Україні та за кордоном, а також у відносинах з фізичними особами, діє від імені Національної асоціації адвокатів України без довіреності, видає довіреності, укладає договори, розпоряджається її коштами та майном за рішенням Ради адвокатів України у відповідності з кошторисом і з призначенням майна. Голова Національної асоціації адвокатів України є за посадою Головою Ради адвокатів України, розподіляє обов'язки між своїми заступниками, здійснює прийом на роботу і звільнення з роботи працівників апарату Ради адвокатів України, скликає засідання Ради адвокатів України, забезпечує виконання рішень Ради адвокатів України та З'їзду адвокатів України.

Стаття 57. Регіональні асоціації адвокатів

1. В Автономній Республіці Крим, областях, містах Києві і Севастополі Національна асоціація адвокатів України діє через регіональні асоціації адвокатів.

2. Регіональні асоціації адвокатів є регіональною формою адвокатського самоврядування, утворюються і діють на засадах, визначених цим Законом, з метою реалізації завдань адвокатського самоврядування в Автономній Республіці Крим, областях, містах Києві та Севастополі.

3. У регіональну асоціацію адвокатів асоційовані всі адвокати, що включені до Єдиного реєстру адвокатів України відповідно по Автономній Республіці Крим, областях, містах Києву та Севастополю.

4. В Автономній Республіці Крим, областях, містах Києві та Севастополі може бути створена тільки одна регіональна асоціація адвокатів.

5. Регіональні асоціації адвокатів діють відповідно до цього Закону, Статуту Національної асоціації адвокатів України та Положення про регіональну асоціацію адвокатів, яке приймається зборами (конференцією) адвокатів на підставі Типового положення про регіональну асоціацію адвокатів.

6. Регіональна асоціація адвокатів є юридичною особою з моменту її державної реєстрації в порядку, визначеному цим Законом, має свої штампи, печатку, бланки, розрахункові рахунки в банківських установах як в національній, так і в іноземній валюті. Регіональна асоціація адвокатів є неприбутковою організацією.

7. Адвокати не відповідають по зобов'язаннях регіональних асоціацій адвокатів, а регіональні асоціації адвокатів не відповідають по зобов'язаннях адвокатів.

8. Регіональна асоціація адвокатів не вправі здійснювати адвокатську діяльність від свого імені.

Стаття 58. Збори (конференція) адвокатів

1. Вищим органом регіональної асоціації адвокатів є збори адвокатів – загальні збори всіх адвокатів які здійснюють адвокатську діяльність відповідно в Автономній Республіці Крим, областях, містах Києві та Севастополі та включені до Єдиного реєстру адвокатів України по відповідному регіону. У разі якщо кількість адвокатів регіону перевищує 300 осіб, вищим органом регіональної асоціації адвокатів є конференція адвокатів конференція адвокатів, яка складається з уповноважених делегатів. Норму представництва на конференцію та порядок виборів делегатів визначає регіональна рада адвокатів.

2. Збори (конференції) адвокатів скликається не рідше одного разу на рік за рішенням регіональної ради адвокатів. Установчі збори (конференція) адвокатів скликаються та приймають рішення в порядку, визначеному “Прикінцевими та перехідними положеннями” цього Закону.

3. Позачергові збори (конференція) адвокатів скликаються за рішенням регіональної ради адвокатів, Ради адвокатів України або на вимогу не менш як однієї третини адвокатів, які включені до Єдиного реєстру адвокатів України по відповідному регіону. Якщо протягом місяця з дня надходження вимоги адвокатів про проведення позачергових зборів (конференції) адвокатів регіональна рада адвокатів не виконує вказану вимогу, проведення зборів (конференції) адвокатів організовує ініціативна група у складі не менш як десяти адвокатів.

4. Збори (конференція) адвокатів вважаються повноважними, якщо в їх роботі беруть участь не менше половини адвокатів регіону (делегатів конференції).

5. До повноважень зборів (конференції) адвокатів належать:

1) обрання голови регіональної асоціації адвокатів, який за посадою є головою регіональної ради адвокатів, прийняття рішення про дострокове припинення його повноважень;

2) обрання членів регіональної ради адвокатів, прийняття рішення про дострокове припинення їх повноважень;

3) обрання делегатів на З'їзд адвокатів України;

4) обрання кандидатури представника регіону до складу Ради адвокатів України для затвердження З'їздом адвокатів України та обрання кандидатури представника регіону до складу Вищої кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури;

5) обрання голови та членів кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури;

6) обрання членів ревізійної комісії регіональної асоціації адвокатів;

7) затвердження на підставі типових положень, Положення про регіональну асоціацію адвокатів, Положення про регіональну раду адвокатів, Положення

про кваліфікаційно-дисциплінарну комісію адвокатури, Положення про ревізійну комісію регіональної асоціації адвокатів;

8) затвердження з урахуванням особливостей регіону розміру щорічних внесків на забезпечення реалізації адвокатського самоврядування в межах мінімального і максимального розміру, встановленого рішенням З'їзду адвокатів України;

9) затвердження кошторису регіональної асоціації адвокатів;

10) затвердження звітів регіональної ради адвокатів, у тому числі про виконання її кошторису витрат;

11) затвердження звіту регіональної ревізійної комісії адвокатури про результати фінансово-господарської діяльності регіональної асоціації адвокатів;

12) затвердження штатного розкладу апарату регіональної ради адвокатів;

13) прийняття інших рішень на реалізацію повноважень адвокатського самоврядування.

6. Збори (конференція) адвокатів приймає рішення простою більшістю голосів від загальної кількості адвокатів (делегатів конференції), що беруть участь у їх роботі. Рішення з питань, визначених в пунктах 7, 8, 9 частини п'ятої цієї статті, приймаються не менш як двома третинами голосів адвокатів (делегатів конференції) від кількості адвокатів, що беруть участь у роботі зборів (конференції) адвокатів.

7. Збори (конференція) адвокатів своїм рішенням може скасувати будь-яке рішення регіональної ради адвокатів.

Стаття 59. Регіональна рада адвокатів

1. Регіональна рада адвокатів є постійно діючим колегіальним виконавчим органом регіональної асоціації адвокатів.

2. Голова та члени регіональної ради адвокатів обираються зборами (конференцією) адвокатів терміном на три роки шляхом таємного голосування. Одна й та сама особа не може бути членом Регіональної ради адвокатів більш ніж два строки підряд. Кількість членів кожної регіональної ради адвокатів визначається відповідним Положенням про регіональну раду адвокатів.

3. Склад Ради адвокатів України підлягає ротації кожного року в порядку, визначеному відповідним Положенням про регіональну раду адвокатів.

4. На першому засіданні члени регіональної ради адвокатів за пропозицією голови регіональної ради адвокатів обирають із свого складу двох заступників голови строком на три роки.

5. Членами регіональної ради адвокатів можуть бути лише адвокати, включені до Єдиного реєстру адвокатів України по даному регіону.

6. Регіональна рада адвокатів:

1) представляє регіональну асоціацію адвокатів;

2) скликає збори (конференцію) адвокатів, визначає норму представництва на конференцію адвокатів, порядок виборів делегатів на неї, формує порядок денний зборів (конференції);

3) здійснює інформаційно-методичне забезпечення адвокатів;

4) здійснює заходи щодо організації підвищення кваліфікації адвокатів регіону;

5) захищає професійні і соціальні права адвокатів, сприяє забезпеченню гарантій адвокатської діяльності;

6) створює спеціальні фонди для забезпечення діяльності адвокатів;

7) здійснює заходи щодо виконання адвокатами захисту за призначенням та надання адвокатами безоплатної правової допомоги у випадках, передбачених законодавством України;

8) здійснює заходи щодо забезпечення проходження стажування осіб, що мають намір набути статус адвоката;

9) сприяє забезпеченню адвокатських бюро, колегій адвокатів, адвокатських фірм приміщеннями для здійснення адвокатської діяльності та засобами зв'язку;

10) розпоряджається коштами та майном регіональної асоціації адвокатів у відповідності з кошторисом, що затверджується конференцією адвокатів.

7. Регіональна рада адвокатів підконтрольна та підзвітна зборам (конференції) адвокатів відповідного регіону. У разі, якщо регіональна рада адвокатів діє всупереч вимогам цього Закону, Статуту Національної асоціації адвокатів України, актам адвокатського самоврядування та положенню про регіональну асоціацію адвокатів, повноваження ради можуть бути припинені достроково за рішенням зборів (конференції) адвокатів.

8. Засідання ради є повноважним, якщо на ньому присутні не менше двох третин її членів.

9. Рішення ради приймаються простою більшістю голосів її членів, що беруть участь у засіданні. Голова ради під час голосування має право вирішального голосу.

10. Голова, заступники Голови, та інші члени ради можуть поєднувати роботу в регіональній раді адвокатів з адвокатською діяльністю, одержувати винагороду за роботу в раді в розмірі, визначеному З'їздом адвокатів України.

Стаття 60. Голова регіональної ради адвокатів

1. Голова регіональної асоціації адвокатів є за посадою Головою регіональної ради адвокатів, представляє регіональну асоціацію адвокатів у відносинах з органами державної влади, органами місцевого самоврядування, організаціями, а також з фізичними і юридичними особами, діє від імені регіональної асоціації адвокатів без довіреності, видає довіреності й укладає договори від імені регіональної асоціації адвокатів, розпоряджається її майном та коштами за рішенням ради у відповідності з кошторисом і з призначенням майна, здійснює прийом на роботу і звільнення з роботи працівників апарату ради, скликає засідання ради, забезпечує виконання рішень ради та зборів (конференції) адвокатів.

Стаття 61. Статут Національної асоціації адвокатів України

1. Статут Національної асоціації адвокатів України визначає питання організації діяльності Національної асоціації адвокатів України, не врегульовані цим Законом, і повинен містити:

1) найменування (повне, скорочене);

- 2) порядок діяльності;
- 3) функції Ради адвокатів України, не визначені цим Законом, а також повноваження Голови, його заступників та членів Ради;
- 4) порядок здійснення ротації складу Ради адвокатів України;
- 6) інші питання організації діяльності Національної асоціації адвокатів України.

2. Статут Національної асоціації адвокатів України не може суперечити Конституції України, цьому та іншим законам України.

Стаття 62. Порядок державної реєстрації Національної асоціації адвокатів України

1. Державна реєстрація Національної асоціації адвокатів України здійснюється Міністерством юстиції України відповідно до Закону України “Про державну реєстрацію юридичних осіб та фізичних осіб – підприємців”, з урахуванням особливостей, установлених цим Законом.

2. Для державної реєстрації Національної асоціації адвокатів України її Голова подає до Міністерства юстиції України установчі документи:

- 1) протокол установчого З’їзду, на якому прийнято Статут, обрано Голову Національної асоціації адвокатів України, затверджено членів Ради адвокатів України, обрано голову і членів Вищої кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури та членів Ревізійної комісії Національної асоціації адвокатів України, затверджено Типове положення про регіональну асоціацію адвокатів;

- 2) Статут, прийнятий установчим З’їздом, в двох примірниках;

- 3) відомості про персональний склад утворених органів самоврядування адвокатури;

- 4) реєстраційну картку, заповнену за формою, що затверджена спеціально уповноваженим органом з питань державної реєстрації;

- 5) документ про сплату реєстраційного збору в розмірі, визначеному Законом України “Про державну реєстрацію юридичних осіб та фізичних осіб – підприємців” за проведення державної реєстрації (подається після прийняття рішення про державну реєстрацію).

3. Для державної реєстрації змін до Статуту Національної асоціації адвокатів України її Голова подає до Міністерства юстиції України:

- 1) протокол З’їзду адвокатів України;

- 2) оригінал Статуту з відміткою про його державну реєстрацію;

- 3) два примірники Статуту у новій редакції;

- 4) свідоцтво про державну реєстрацію Національної асоціації адвокатів України, якщо зміни, що вносяться до Статуту, стосуються відомостей, зазначених у свідоцтві про державну реєстрацію;

- 5) реєстраційну картку, заповнену за формою, затвердженою спеціально уповноваженим органом з питань державної реєстрації;

- 6) документ про сплату реєстраційного збору за проведення державної реєстрації змін до Статуту (подається після прийняття рішення про державну реєстрацію змін).

4. Міністерство юстиції України протягом десяти робочих днів з дати надходження документів, зазначених у частинах другій, третій цієї статті, проводить правову експертизу документів та приймає рішення про державну

реєстрацію або відмову в державній реєстрації Національної асоціації адвокатів України, державну реєстрацію або відмову в державній реєстрації змін до Статуту. Міністерство юстиції України може перевірити дотримання вимог Статуту щодо порядку внесення змін до Статуту. Міністерство юстиції України за заявою Голови Національної асоціації адвокатів України може продовжити строк розгляду документів, але не більше ніж на десять робочих днів, для виправлення помилок або неточностей в документах, які не є порушенням законодавства, та/або подання документів у повному обсязі.

5. У разі відсутності підстав для відмови у державній реєстрації Міністерство юстиції України приймає рішення про державну реєстрацію Національної асоціації адвокатів України, вносить до Єдиного державного реєстру юридичних осіб та фізичних осіб – підприємців відомості про зареєстровану юридичну особу, видає свідоцтво про державну реєстрацію в порядку, передбаченому Законом України “Про державну реєстрацію юридичних осіб та фізичних осіб – підприємців”, та один примірник Статуту з відміткою про проведення державної реєстрації юридичної особи.

6. У разі відсутності підстав для відмови у державній реєстрації змін до Статуту Міністерство юстиції України приймає рішення про державну реєстрацію змін до Статуту Національної асоціації адвокатів України з відміткою про проведення державної реєстрації. У разі внесення змін до Статуту, які стосуються відомостей, зазначених у свідоцтві про державну реєстрацію, Міністерство юстиції України видає також нове свідоцтво про державну реєстрацію.

7. За наявності підстав для відмови у державній реєстрації Національної асоціації адвокатів України, змін до Статуту Міністерство юстиції України протягом строку, визначеного частиною четвертою цієї статті, приймає рішення про відмову у реєстрації. Таке рішення повинне містити вичерпні підстави для відмови. Не пізніше наступного робочого дня після прийняття рішення про відмову в державній реєстрації Міністерство юстиції України письмово повідомляє про це Голову Національної асоціації адвокатів України та надсилає копію прийнятого рішення.

8. Міністерство юстиції України заносить відомості (зміни до відомостей) про Національну асоціацію адвокатів України, до Єдиного державного реєстру юридичних осіб та фізичних осіб – підприємців у порядку, визначеному Законом України “Про державну реєстрацію юридичних осіб та фізичних осіб – підприємців” та цим Законом.

9. Внесення змін до відомостей про Національну асоціацію адвокатів України, що стосуються зміни її місцезнаходження, здійснюється на підставі відомостей, що подаються до Міністерства юстиції України. До цих відомостей додається оригінал свідоцтва про державну реєстрацію Національної асоціації адвокатів України.

10. Міністерство юстиції України протягом десяти робочих днів з дати надходження документів, зазначених у частині дев'ятій цієї статті, заносить відомості про нове місцезнаходження Національної асоціації адвокатів України до Єдиного державного реєстру юридичних осіб та фізичних осіб – підприємців та видає нове свідоцтво про державну реєстрацію в порядку, передбаченому

Законом України “Про державну реєстрацію юридичних осіб та фізичних осіб – підприємців”, із зміненними відомостями про місцезнаходження.

11. Внесення змін до відомостей про персональний склад органів самоврядування адвокатури, обраних на З’їзді, здійснюється на підставі відповідних відомостей, що подаються до Міністерства юстиції України Головою Національної асоціації адвокатів України. До цих відомостей додається протокол З’їзду, на якому було прийнято рішення про зміну складу зазначених органів.

12. Міністерство юстиції України протягом десяти робочих днів з дати надходження документів, зазначених у частині одинадцятій цієї статті, заносить відомості про новий склад органів самоврядування адвокатури, обраних на З’їзді, до Єдиного державного реєстру юридичних осіб та фізичних осіб – підприємців. Міністерство юстиції України може перевірити дотримання вимог цього Закону, Статуту щодо порядку формування органів самоврядування адвокатури.

Стаття 63. Порядок державної реєстрації регіональної асоціації адвокатів

1. Державна реєстрація регіональних асоціацій адвокатів здійснюється Міністерством юстиції України відповідно до Закону України “Про державну реєстрацію юридичних осіб та фізичних осіб – підприємців”, з урахуванням особливостей, установлених цим Законом.

2. Для державної реєстрації регіональної асоціації адвокатів її голова подає відповідно до Головного управління юстиції Міністерства юстиції України в Автономній Республіці Крим, головних управлінь юстиції в областях, містах Києві та Севастополі установчі документи:

1) протокол установчих зборів (конференції) адвокатів, на яких затверджено Положення про регіональну асоціацію адвокатів відповідного регіону, обрано голову та членів регіональної ради адвокатів, голову та членів кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури, членів ревізійної комісії регіональної асоціації адвокатів;

2) Положення про регіональну асоціацію адвокатів у двох примірниках;

3) копію Статуту Національної асоціації адвокатів України, засвідчену її печаткою;

4) відомості про персональний склад утворених органів самоврядування адвокатури регіону;

5) реєстраційну картку, заповнену за формою, що затверджена спеціально уповноваженим органом з питань державної реєстрації;

6) документ про сплату реєстраційного збору в розмірі, визначеному Законом України “Про державну реєстрацію юридичних осіб та фізичних осіб – підприємців” за проведення державної реєстрації (подається після прийняття рішення про державну реєстрацію).

3. Для державної реєстрації змін до Положення про регіональну асоціацію адвокатів її голова подає до відповідного територіального органу юстиції:

1) протокол зборів (конференції) адвокатів;

2) оригінал Положення про регіональну асоціацію адвокатів з відміткою про його державну реєстрацію;

3) два примірники Положення у новій редакції;

4) свідоцтво про державну реєстрацію регіональної асоціації адвокатів, якщо зміни, що вносяться до Положення, стосуються відомостей, зазначених у свідоцтві про державну реєстрацію;

б) реєстраційну картку, заповнену за формою, затвердженою спеціально уповноваженим органом з питань державної реєстрації;

7) документ про сплату реєстраційного збору за проведення державної реєстрації змін до Положення (подається після прийняття рішення про державну реєстрацію змін).

4. Територіальний орган юстиції протягом десяти робочих днів з дати надходження документів, зазначених у частинах першій та другій цієї статті, проводить правову експертизу документів та приймає рішення про державну реєстрацію або відмову в державній реєстрації регіональної асоціації адвокатів, державну реєстрацію або відмову в державній реєстрації змін до Положення. Територіальний орган юстиції може перевірити дотримання вимог Статуту Національної асоціації адвокатів України та Положення про регіональну асоціацію адвокатів щодо порядку внесення змін до Положення. Територіальний орган юстиції за заявою голови регіональної асоціації адвокатів може продовжити строк розгляду документів, але не більше ніж на десять робочих днів, для виправлення помилок або неточностей в документах, які не є порушенням законодавства, та/або подання документів у повному обсязі.

5. У разі відсутності підстав для відмови у державній реєстрації територіальний орган юстиції приймає рішення про державну реєстрацію регіональної асоціації адвокатів, вносить до Єдиного державного реєстру юридичних осіб та фізичних осіб – підприємців відомості про зареєстровану юридичну особу, видає свідоцтво про державну реєстрацію в порядку, передбаченому Законом України “Про державну реєстрацію юридичних осіб та фізичних осіб – підприємців”, та один примірник Положення з відміткою про проведення державної реєстрації юридичної особи.

6. У разі відсутності підстав для відмови у державній реєстрації змін до Положення територіальний орган юстиції приймає рішення про державну реєстрацію змін до Положення про регіональну асоціацію адвокатів з відміткою про проведення державної реєстрації. У разі внесення змін до Положення, які стосуються відомостей, зазначених у свідоцтві про державну реєстрацію, територіальний орган юстиції видає також нове свідоцтво про державну реєстрацію.

7. За наявності підстав для відмови у державній реєстрації регіональної асоціації адвокатів, змін до Положення територіальний орган юстиції протягом строку, визначеного частиною четвертою цієї статті, приймає рішення про відмову у реєстрації. Таке рішення повинне містити вичерпні підстави для відмови. Не пізніше наступного робочого дня після дня прийняття рішення про відмову в державній реєстрації територіальний орган юстиції письмово повідомляє про це голову регіональної асоціації адвокатів та надсилає копію прийнятого рішення.

8. Територіальний орган юстиції заносить відомості (зміни до відомостей) про регіональну асоціацію адвокатів, до Єдиного державного реєстру юридичних осіб та фізичних осіб – підприємців у порядку, визначеному Законом України “Про державну реєстрацію юридичних осіб та фізичних осіб – підприємців” та цим Законом.

9. Внесення змін до відомостей про регіональну асоціацію адвокатів, що стосуються зміни її місцезнаходження, здійснюється на підставі відомостей, що подаються до територіального органу юстиції. До цих відомостей додається оригінал свідоцтва про державну реєстрацію регіональної асоціації адвокатів.

10. Територіальний орган юстиції протягом десяти робочих днів з дати надходження документів, зазначених у частині восьмій цієї статті, заносить відомості про нове місцезнаходження регіональної асоціації адвокатів до Єдиного державного реєстру юридичних осіб та фізичних осіб – підприємців та видає нове свідоцтво про державну реєстрацію в порядку, передбаченому Законом України “Про державну реєстрацію юридичних осіб та фізичних осіб – підприємців”, із зміненими відомостями про місцезнаходження.

11. Внесення змін до відомостей про персональний склад органів адвокатського самоврядування регіону, обраних на конференції, здійснюється на підставі відповідних відомостей, що подаються до територіального органу юстиції головою регіональної асоціації адвокатів. До цих відомостей додається протокол зборів (конференції), на яких було прийнято рішення про зміну складу зазначених органів.

12. Територіальний орган юстиції протягом десяти робочих днів з дати надходження документів, зазначених у частині десятій цієї статті, заносить відомості про новий склад органів самоврядування адвокатури регіону, обраних на зборах (конференції), до Єдиного державного реєстру юридичних осіб та фізичних осіб – підприємців. Територіальний орган юстиції може перевірити дотримання вимог цього Закону, Статуту Національної асоціації адвокатів України та Положення про регіональну асоціацію адвокатів щодо порядку формування органів самоврядування адвокатури регіону.

Стаття 64. Майно Національної асоціації адвокатів України і регіональних асоціацій адвокатів

1. Майно Національної асоціації адвокатів України формується за рахунок відрахувань регіональних асоціацій адвокатів, благодійної допомоги (пожертвувань), що надходять від юридичних і фізичних осіб, та інших не заборонених законом джерел у порядку, встановленому законодавством України та Статутом Національної асоціації адвокатів України.

2. Майно регіональних асоціацій адвокатів формується за рахунок щорічних внесків на забезпечення реалізації адвокатського самоврядування, грантів і благодійної допомоги (пожертвувань), що надходять від юридичних і фізичних осіб, інших не заборонених законом джерел у порядку, встановленому законодавством України та Статутом Національної асоціації адвокатів України.

3. До витрат Національної асоціації адвокатів України та регіональних асоціацій адвокатів відносяться витрати на заробітну плату працівників апарату, винагороду членам виконавчих органів адвокатського самоврядування,

матеріальне забезпечення діяльності, виконання функцій відповідно до цього Закону.

Стаття 65. Ревізійна комісія Національної асоціації адвокатів України, ревізійні комісії регіональних асоціацій адвокатів.

1. Ревізійні комісії обираються з числа адвокатів для здійснення контролю за фінансово-господарською діяльністю Національної асоціації адвокатів України та регіональних асоціацій адвокатів.

2. Ревізійна комісія Національної асоціації адвокатів України обирається З'їздом адвокатів України шляхом таємного голосування строком на три роки в кількості семи членів. Ревізійна комісія адвокатури керується у своїй діяльності Положенням про Ревізійну комісію Національної асоціації адвокатів України.

3. Ревізійна комісія регіональної асоціації адвокатів обирається зборами (конференцією) адвокатів у кількості, що визначається зборами (конференцією), шляхом таємного голосування строком на три роки. Регіональна ревізійна комісія адвокатури керується у своїй діяльності Положенням про ревізійну комісію регіональної асоціації адвокатів.

4. Про підсумки своєї діяльності ревізійні комісії звітують, відповідно, перед З'їздом адвокатів України та зборами (конференцією), адвокатів.

5. Члени ревізійної комісії не можуть бути обрані до інших органів адвокатського самоврядування. Члени ревізійної комісії можуть поєднувати роботу в ревізійній комісії з адвокатською діяльністю, одержувати винагороду за роботу в ревізійній комісії в розмірі, визначеному З'їздом адвокатів України.

Стаття 66. Кваліфікаційно-дисциплінарні комісії адвокатури

1. Кваліфікаційно-дисциплінарні комісії адвокатури обираються зборами (конференціями), адвокатів в Автономній Республіці Крим, областях, містах Києві та Севастополі строком на три роки шляхом таємного голосування.

2. Кваліфікаційно-дисциплінарні комісії адвокатури є юридичними особами і діють у складі двох палат: атестаційної та дисциплінарної палати.

Атестаційна палата діє у складі одинадцяти членів: шість адвокатів регіону, стаж адвокатської діяльності яких становить не менше семи років, четверо суддів, один представник територіального органу юстиції. Голову атестаційної палати обирають з свого числа члени атестаційної палати.

Дисциплінарна палата діє у складі дев'яти членів: шість адвокатів, стаж адвокатської діяльності яких становить не менше семи років, два судді, один представник територіального органу юстиції. Голову дисциплінарної палати обирають з свого числа члени дисциплінарної палати.

3. Голова кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури обирається зборами (конференцією) адвокатів строком на три роки шляхом таємного голосування, його заступниками є голови атестаційної та дисциплінарної палат.

4. До повноважень кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури належать:

1) внесення відомостей про адвокатів та зміни до Єдиного реєстру адвокатів України;

- 2) організація та проведення кваліфікаційних іспитів;
- 3) прийняття рішення про допуск до стажування;
- 4) прийняття рішення про видачу свідоцтва про право на заняття адвокатською діяльністю;
- 5) розгляд та вирішення справ про дисциплінарну відповідальність адвокатів;
- 6) розгляд скарг на адвокатів;
- 7) застосування до адвокатів заходів дисциплінарного стягнення;
- 8) прийняття рішення щодо зупинення або припинення права на заняття адвокатською діяльністю;
- 8) вирішення інших питань, віднесених до повноважень кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури цим Законом, рішенням З'їзду адвокатів України або зборів (конференції) адвокатів, прийнятих в межах своєї компетенції.

5. Засідання кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури вважається правомочним, якщо на ньому присутні не менше двох третин її членів. Засідання атестаційної та дисциплінарної палат кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури вважаються правомочними, якщо на них присутні не менше двох третин членів від загальної кількості членів відповідної палати.

6. Рішення кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури приймається простою більшістю голосів її членів від загальної кількості. Рішення кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури протягом п'яти днів з дня його винесення направляється особі, щодо якої прийнято рішення, рекомендованим листом з повідомленням про вручення або передається особисто під розписку.

7. Рішення кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури може бути оскаржено протягом 30-ти днів з дня прийняття такого рішення до Вищої кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури або до суду.

8. Порядок організації і діяльності, умови оплати праці членів кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури визначаються цим, іншими законами України та Положенням про кваліфікаційно-дисциплінарну комісію адвокатури.

Стаття 67. Вища кваліфікаційно-дисциплінарна комісія адвокатури

1. Вища кваліфікаційно-дисциплінарна комісія адвокатури обирається З'їздом адвокатів України у складі 27 осіб, стаж адвокатської діяльності яких становить не менше десяти років (по одному адвокату від Автономної Республіки Крим, областей, міст Києва і Севастополя (з числа кандидатів, висунутих зборами (конференціями) адвокатів), шляхом таємного голосування, строком на три роки.

2. Голова Вищої кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури, та його заступники обираються шляхом таємного голосування, строком на три роки З'їздом адвокатів України з числа членів комісії.

3. Вища кваліфікаційно-дисциплінарна комісія адвокатури:

- 1) веде Єдиний реєстр адвокатів України;
- 2) розглядає скарги на рішення кваліфікаційно-дисциплінарних комісії адвокатури;

2) розробляє Положення про порядок складання кваліфікаційних іспитів та Програму кваліфікаційних іспитів;

3) узагальнює дисциплінарну практику кваліфікаційно-дисциплінарних комісій адвокатури і розробляє у зв'язку з цим відповідні рекомендації.

4. Вища кваліфікаційно-дисциплінарна комісія адвокатури за результатами розгляду скарги на рішення кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури:

1) залишає рішення кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури без змін;

2) змінює рішення кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури;

3) скасовує рішення кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури та ухвалює нове рішення;

4) направляє на новий розгляд до відповідної кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури.

5. Засідання Вищої кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури вважається повноважним, якщо на ньому присутні не менше двох третин її членів. Рішення Вищої кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури приймаються простою більшістю голосів її членів, які присутні на засіданні.

6. Рішення Вищої кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури може бути оскаржено до суду.

7. Вища кваліфікаційно-дисциплінарна комісія адвокатури є юридичною особою і діє відповідно до цього, інших законів України та Положення про Вищу кваліфікаційно-дисциплінарну комісію адвокатури.

Стаття 68. Гарантії незалежності рішень кваліфікаційно-дисциплінарних органів адвокатури

1. Вища кваліфікаційно-дисциплінарна комісія адвокатури та кваліфікаційно-дисциплінарні комісії адвокатури є автономними і незалежними від Ради адвокатів України та регіональних рад адвокатів. Будь-яке втручання в діяльність Вищої кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури або кваліфікаційно-дисциплінарних комісій з боку виконавчих органів адвокатського самоврядування не допускається.

2. Вища кваліфікаційно-дисциплінарна комісія адвокатури та кваліфікаційно-дисциплінарні комісії адвокатури підконтрольні і підзвітні лише вищим органам адвокатського самоврядування – З'їзду адвокатів України, зборам (конференціям) адвокатів.

3. Одні й ті самі особи не можуть одночасно бути обраними до складу Вищої кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури, кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури, займати посади в Раді адвокатів України та регіональній раді адвокатів.

4. Дострокове припинення повноважень членів Вищої кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури або кваліфікаційно-дисциплінарних комісій адвокатури можливе за рішенням органу, яким їх було обрано, з підстав грубого порушення ними законодавства України та Правил адвокатської етики, якщо за таке рішення проголосує не менш як дві третини присутніх на З'їзді адвокатів України або зборах (конференції) адвокатів.

Стаття 69. Рішення органів адвокатського самоврядування

1. Рішення З'їзду адвокатів України та Ради адвокатів України, прийняті в межах повноважень, визначених цим Законом, є обов'язковими до виконання всіма адвокатами.

2. Рішення зборів (конференції) адвокатів та регіональної ради адвокатів, прийняті в межах повноважень, визначених цим Законом, є обов'язковим до виконання адвокатами відповідного регіону.

3. Рішення органів адвокатського самоврядування набувають чинності з моменту їх прийняття, якщо інше не визначено в самому рішенні або в Законі.

4. Рішення органів адвокатського самоврядування можуть бути оскаржені до суду.

Стаття 70. Фінансове забезпечення органів адвокатського самоврядування

1. Утримання органів адвокатського самоврядування здійснюється за рахунок:

- 1) внесків адвокатів на організаційно-технічне забезпечення;
- 2) щорічних внесків адвокатів на забезпечення реалізації адвокатського самоврядування;
- 3) добровільних внесків адвокатів, адвокатських фірм;
- 4) благодійної допомоги (пожертв), що надходять від фізичних і юридичних осіб;
- 5) інших джерел, не заборонених законом.

2. Розміри внесків адвокатів визначаються в порядку, визначеному цим Законом.

3. Кошти підлягають внесенню на рахунки кваліфікаційно-дисциплінарних комісій адвокатури, а вказані у пункті 2 частини 1 цієї статті – на рахунки регіональних асоціацій адвокатів, і використовуються ними виключно відповідно до кошторисів, що затверджуються зборами (конференціями) адвокатів.

4. Кошти, передбачені пунктами 4, 5 частини 1 цієї статті, можуть бути внесені безпосередньо на рахунок Ради адвокатів України та використані відповідно до кошторису, затвердженого З'їздом адвокатів України.

Стаття 71. Гарантії участі адвокатів у самоврядуванні

1. Регіональна рада адвокатів повідомляє всіх адвокатів регіону про проведення чергових зборів (конференції) адвокатів та про їх порядок денний не менш як за сорок п'ять днів, а у випадку скликання позачергових зборів (конференції) не менш як за десять днів рекомендованим листом з повідомленням із збереженням поштового реєстру відправлень протягом п'яти років.

2. Рада адвокатів України повідомляє делегатів З'їзду адвокатів України про проведення З'їзду та про його порядок денний не менш ніж за два місяці до проведення З'їзду, а у випадку скликання позачергового З'їзду не менш як за

десять днів рекомендованою поштою із збереженням поштового реєстру відправлень протягом п'яти років.

3. Всі проекти актів самоврядування адвокатури, які включаються до порядку денного відповідно зборів (конференції) адвокатів або З'їзду адвокатів України, доводяться до відома всіх адвокатів регіону або адвокатів України через офіційні періодичні видання регіональних асоціацій адвокатів та Національної асоціації адвокатів України, що видаються і поширюються відповідно до Положення про офіційні друковані органи Національної асоціації адвокатів України та регіональних асоціацій адвокатів і розміщуються на офіційних веб-сайтах Національної асоціації адвокатів України та регіональних асоціацій адвокатів.

4. Порухення вимог, визначених у частині третій цієї статті, при прийнятті будь-якого акту самоврядування адвокатури загального характеру тягне його нікчемність.

5. Адвокат (адвокатська фірма, колегія адвокатів), громадська організація адвокатів може оскаржити будь-яке рішення органів адвокатського самоврядування до суду з підстав порушення гарантій участі адвокатів у самоврядуванні, втручання в професійну діяльність адвоката, недотримання основних засад організації та здійснення адвокатської діяльності, визначених цим Законом, а також з підстав перевищення органом самоврядування, який прийняв рішення, своїх повноважень, порушення процедури його прийняття, включаючи неповноважність цього органу.

Розділ ІХ.

ЗДІЙСНЕННЯ В УКРАЇНІ АДВОКАТСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ АДВОКАТОМ ІНОЗЕМНОЇ ДЕРЖАВИ. ОСОБЛИВОСТІ СТАТУСУ АДВОКАТА ІНОЗЕМНОЇ ДЕРЖАВИ

Стаття 72. Межі здійснення адвокатської діяльності в Україні адвокатом іноземної держави. Особливості статусу адвоката іноземної держави

1. Адвокат іноземної держави може надавати правову допомогу в Україні лише із законодавства тієї країни, в якій він отримав статус адвоката.

2. При наданні адвокатом іноземної держави правової допомоги в Україні на нього поширюються професійні права та обов'язки адвоката, визначені цим Законом, в частині, що є застосовною до нього, зважаючи на обмеження предмету його діяльності.

3. На адвоката іноземної держави повною мірою поширюються передбачені цим Законом гарантії адвокатської діяльності.

Стаття 73. Набуття адвокатом іноземної держави права на надання правової допомоги в Україні

1. Рішення про дозвіл на надання правової допомоги адвокату іноземної держави приймається Радою адвокатів України в разі підтвердження адвокатом іноземної держави його статусу адвоката відповідної країни в порядку, передбаченому Положенням про надання правової допомоги в Україні адвокатом іноземної держави.

2. За результатами розгляду документів, що підтверджують статус адвоката в іноземній державі та відсутність перешкод для набуття статусу адвоката, передбачених цим Законом, Рада адвокатів України на підставі відповідного рішення видає адвокату іноземної держави дозвіл на надання правової допомоги на території України з питань законодавства відповідної держави.

Стаття 74. Форми здійснення адвокатської діяльності адвокатом іноземної держави на території України

1. На адвоката іноземної держави поширюються норми цього Закону щодо організаційних форм здійснення адвокатської діяльності.

2. Адвокат іноземної держави може бути членом колегії адвокатів, адвокатської фірми разом з адвокатами України, і це не впливає на обсяг його повноважень.

3. Не допускається створення колегії адвокатів, адвокатської фірми в складі яких адвокати України становитимуть меншість.

Стаття 75. Відповідальність адвоката іноземної держави

1. В разі вчинення адвокатом іноземної держави дисциплінарного проступку він несе дисциплінарну відповідальність в порядку, передбаченому цим Законом для адвокатів України, з урахуванням специфіки його статусу: а саме замість зупинення або припинення дії свідоцтва про право на заняття адвокатською діяльністю до адвоката іноземної держави застосовується зупинення або відкликання дозволу на надання правової допомоги.

2. За надання неякісної правової допомоги адвокат іноземної держави несе незалежно від дисциплінарної цивільну відповідальність на загальних засадах, відповідно до цього та інших законів України.

3. Про накладення на адвоката іноземної держави дисциплінарного стягнення Рада адвокатів України повідомляє асоціацію адвокатів відповідної країни.

Стаття 76. Участь адвоката іноземної держави в адвокатському самоврядуванні

1. Адвокат іноземної держави, який отримав дозвіл на надання правової допомоги в Україні, може звертатись до органів адвокатського самоврядування за захистом своїх професійних прав та обов'язків; на оплатних засадах брати участь в навчально-методичних заходах, що проводяться регіональними радами

адвокатів та Радою адвокатів України; брати участь в зборах (конференціях) адвокатів, З'їзді адвокатів України з правом дорадчого голосу.

Стаття 77. Реєстр адвокатів іноземних держав, які мають дозвіл надавати правову допомогу в Україні

1. Реєстр адвокатів іноземних держав, які отримали дозвіл надавати правову допомогу в Україні, в якості самостійної складової входить до Єдиного реєстру адвокатів України.

2. Ведення Реєстру адвокатів іноземних держав, як і ведення Єдиного реєстру адвокатів України, в цілому здійснюється Вищою кваліфікаційно-дисциплінарною комісією адвокатури в порядку, передбаченому Положенням про Єдиний реєстр адвокатів України.

3. Реєстр адвокатів іноземних держав має містити чітку вказівку на обмеження предмету, з якого адвокатами, внесеними до цього реєстру, може надаватись правова допомога, дані про приналежність адвоката до адвокатської асоціації певної країни, відомості про спеціалізацію адвоката та інші відомості, які підлягають внесенню до Єдиного реєстру адвокатів України, відповідно до цього Закону стосовно адвокатів України.

4. При отриманні дозволу на надання правової допомоги на території України адвокат іноземної держави сплачує обліковий внесок, а також щорічно сплачує внесок на утримання Єдиного реєстру адвокатів України в розмірі, встановленому З'їздом адвокатів України.

Розділ X. ПРИКІНЦЕВІ ТА ПЕРЕХІДНІ ПОЛОЖЕННЯ

1. Цей Закон набуває чинності з дня його офіційного опублікування.

2. Визнати Закон України "Про адвокатуру" (Відомості Верховної Ради, 1993, № 9, ст. 63; 2002, № 16, ст. 114; 2002, № 29, ст. 194; 2004, № 8, ст. 66; 2006, № 1, ст. 18; 2007, № 2, ст. 12) таким, що втратив чинність з набранням чинності цього Закону.

3. Вища кваліфікаційна комісія адвокатури при Кабінеті Міністрів України, кваліфікаційно-дисциплінарні комісії адвокатури продовжують виконувати свої повноваження до сформування Вищої кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури та кваліфікаційно-дисциплінарних комісій адвокатури відповідно до цього Закону.

4. Для забезпечення обрання вищих органів самоврядування адвокатури не пізніше ніж протягом трьох місяців після набрання чинності цим Законом в Автономній Республіці Крим, областях, містах Києві та Севастополі проводяться установчі збори адвокатів. У разі якщо кількість адвокатів регіону перевищує 300 осіб, проводиться установча конференція адвокатів. Норму представництва на установчу конференцію та порядок виборів делегатів визначає кваліфікаційно-дисциплінарна комісія адвокатури. Установчий З'їзд адвокатів України проводиться не пізніше ніж через шість місяців після набрання чинності цим Законом.

Організація скликання установчих зборів (конференцій) адвокатів Автономної Республіки Крим, областей, міст Києва та Севастополя

покладається на кваліфікаційно-дисциплінарні комісії адвокатури відповідних регіонів.

Організація скликання установчого З'їзду адвокатів України покладається на Вищу кваліфікаційну комісією адвокатури України при Кабінеті Міністрів України.

5. Кваліфікаційно-дисциплінарна комісія адвокатури з метою організації установчих зборів (конференції) адвокатів:

1) визначає дату і місце проведення установчих зборів (конференції) адвокатів;

2) визначає норму представництва на установчу конференцію та порядок виборів делегатів на неї;

3) розміщує оголошення в засобах масової інформації про дату і місце проведення установчих зборів (конференції) адвокатів, а також надсилає письмові повідомлення усім зареєстрованим адвокатським об'єднанням, які діють на території відповідного регіону.

Відомості, зазначені в підпунктах 1 і 3, повинні бути оприлюднені та доведені до відома адвокатів, адвокатських об'єднань не пізніше, ніж за десять днів до дня проведення установчих зборів (конференції) адвокатів.

6. Установчі збори (конференція) адвокатів є повноважними за умови участі у них не менше третини адвокатів відповідного регіону (делегатів конференції). Мандатом учасника установчих зборів (конференції) є посвідчення адвоката.

Відкриття установчих зборів (конференції) адвокатів доручається найстаршому за віком адвокату, що бере у них участь. Для ведення установчих зборів (конференції) адвокатів обирається президія у складі п'яти осіб. Президія з свого числа обирає головуючого та секретаря для ведення протоколу. Для підрахунку голосів, відданих за питання порядку денного установчих зборів (конференції), обирається мандатна комісія у складі, визначеному установчими зборами (конференцією). Президія оголошує порядок денний для голосування після оголошення рішення мандатної комісії про повноважність установчих зборів (конференції) адвокатів. У разі визнання мандатною комісією установчих зборів (конференції) адвокатів не повноважними, кваліфікаційно-дисциплінарна комісія адвокатури протягом десяти днів забезпечує повторне скликання установчих зборів (конференції) адвокатів в порядку, визначеному цим розділом Закону.

Порядок денний установчих зборів (конференцій) адвокатів, крім обрання президії та мандатної комісії, включає такі питання:

1) обрання делегатів на установчий З'їзд адвокатів України;

2) обрання кандидата від регіону до складу Ради адвокатів України відповідно до частини першої статті 55 цього Закону;

3) обрання кандидата від регіону до складу Вищої кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури, що відповідає вимогам, визначеним у частинах першій статті 67 цього Закону.

Норма делегатів на установчий З'їзд адвокатів України складає один представник від п'ятдесяти адвокатів регіону, але не менше десяти делегатів від кожного регіону: Автономної Республіки Крим, областей, міст Києва та Севастополя.

Рішення установчих зборів (конференції) адвокатів приймаються простою більшістю голосів присутніх адвокатів шляхом таємного голосування.

Результати голосування адвокатів установчих зборів (конференції) адвокатів по всіх питаннях порядку денного зазначаються у протоколі, який веде президія. Протокол (кожну сторінку) установчих зборів (конференції) адвокатів підписує головуєчий та секретар. Протокол не пізніше наступного дня після проведення установчих зборів (конференції) адвокатів голова кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури надсилає до Вищої кваліфікаційної комісії адвокатури при Кабінеті Міністрів України.

7. Вища кваліфікаційна комісія адвокатури при Кабінеті Міністрів України з метою скликання установчого З'їзду адвокатів України:

- 1) визначає дату і місце проведення установчого З'їзду адвокатів України;
- 2) розміщує оголошення в засобах масової інформації про дату і місце проведення установчого З'їзду адвокатів України, а також надсилає письмове повідомлення кваліфікаційно-дисциплінарним комісіям адвокатури для доведення до відома делегатів, обраних установчими зборами (конференціями) адвокатів, дати і місця проведення установчого З'їзду адвокатів України та попередній порядок денний;

- 3) готує проекти Статуту Національної асоціації адвокатів України, типових положень про регіональну асоціацію адвокатів, про регіональні ради адвокатів, про кваліфікаційно-дисциплінарні комісії адвокатури, про регіональні ревізійні комісії адвокатури.

Відомості, визначені у підпункті 2, доводяться до відома делегатів установчого З'їзду адвокатів України не пізніше, ніж за десять днів до дня його проведення рекомендованим поштовим відправленням з повідомленням про вручення.

8. Установчий З'їзд адвокатів України є повноважним за умови участі у ньому не менше половини обраних делегатів.

Відкриття установчого З'їзду адвокатів України доручається найстаршому за віком адвокату, що бере у ньому участь. Для ведення установчого З'їзду адвокатів України делегати обирають голову та президію у складі семи осіб. Для підрахунку голосів, відданих за питання порядку денного установчого З'їзду адвокатів України, делегати обирають мандатну комісію у складі, визначеному установчим З'їздом адвокатів країни. Президія оголошує порядок денний для голосування після оголошення рішення мандатної комісії про правомочність установчого З'їзду адвокатів України.

Порядок денний установчого З'їзду адвокатів України, крім обрання президії та мандатної комісії, включає такі питання:

- 1) прийняття Статуту Національної асоціації адвокатів України;
- 2) затвердження членів Ради адвокатів України, обраних установчими зборами (конференціям) адвокатів;
- 3) обрання Голови Національної асоціації адвокатів України;
- 4) затвердження штатного розкладу апарату Ради адвокатів України;
- 5) затвердження основних напрямків діяльності Національної асоціації адвокатів України на період повноважень новообраних виконавчих органів;
- 6) затвердження складу Вищої кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури;

7) затвердження Типового положення про регіональну асоціацію адвокатів, Положення про регіональні ради адвокатів, Положення про кваліфікаційно-дисциплінарні комісії адвокатури, Положення про регіональні ревізійні комісії адвокатури.

До порядку денного за пропозиціями делегатів установчого З'їзду, підтриманими більшістю присутніх делегатів, можуть бути включені інші питання, пов'язані із забезпеченням функціонування Національної асоціації адвокатів України.

9. Голова Національної асоціації адвокатів України в десятиденний термін з дня завершення роботи установчого З'їзду адвокатів України подає установчі документи Національної асоціації адвокатів України на державну реєстрацію до Міністерства юстиції України.

10. Голови регіональних асоціацій адвокатів подають установчі документи регіональних асоціацій адвокатів на державну реєстрацію до відповідних головних управлінь юстиції в десятиденний термін з дня державної реєстрації Національної асоціації адвокатів України.

11. Положення статей 8, 13 цього Закону щодо проходження стажування, статусу стажиста вступають у дію через два роки з дня набрання чинності цим Законом.

12. З дня державної реєстрації Національної асоціації адвокатів України її членами стають особи, які на день державної реєстрації мають статус адвоката. Інші особи стають членами Національної асоціації адвокатів України з моменту отримання статусу адвоката.

13. Право на заняття адвокатською діяльністю зберігається за особами, які на момент набрання чинності цим Законом отримали свідоцтво про право на заняття адвокатською діяльністю та здійснюють адвокатську діяльність.

Свідоцтво про право на заняття адвокатською діяльністю та посвідчення адвоката, дійсні на момент набрання чинності цим Законом, є чинними та не потребують заміни.

Особи, зазначені в частині першій цього пункту, протягом місяця з дня набрання чинності цим Законом зобов'язані подати до кваліфікаційних комісій адвокатури інформацію, необхідну для внесення до Єдиного реєстру адвокатів України.

Невиконання зазначеного обов'язку може бути підставою для зупинення права на заняття адвокатською діяльністю до моменту отримання кваліфікаційно-дисциплінарною комісією адвокатури (з моменту формування – регіональною радою адвокатів) зазначеної інформації.

14. Статус адвоката без складання кваліфікаційного іспиту та проходження стажування має право набути особа, яка має повну вищу юридичну освіту, стаж роботи у галузі права не менше трьох років та на момент набрання чинності цим Законом:

1) протягом останніх двох років працює на посадах, які вимагають наявності повної вищої юридичної освіти, в адвокатському об'єднанні, в адвоката або в підприємницькому товаристві, основним видом діяльності яких є надання юридичних послуг;

2) протягом останніх двох років систематично надає юридичні послуги як фізична особа – суб'єкт підприємницької діяльності, у разі якщо це є основним видом її діяльності.

Особи, які мають намір набути статус адвоката відповідно до вимог цього пункту, зобов'язанні протягом трьох місяців після набуття чинності цим Законом надати до кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури за місцем свого проживання:

- 1) заяву про надання статусу адвоката;
- 2) документи, що підтверджують обставини, передбачені підпунктом 1 або 2 частини першої цього пункту;
- 3) документи, передбачені частиною 2 статті 11 цього Закону.

Розгляд документів та надання статусу адвоката здійснюється в порядку, визначеному, статтями 8, 14.

15. Якщо інше не визначено міжнародним договором України, який набрав чинності в установленому порядку, вищою юридичною освітою згідно з цим Законом вважається вища юридична освіта, здобута в навчальному закладі України, а також навчальному закладі колишнього СРСР – до 31 грудня 1991 року.

16. Для цілей цього Закону період систематичного надання послуг у сфері права фізичною особою-підприємцем, у разі якщо це є основним видом її діяльності, зараховується до стажу роботи в галузі права.

Після спливу шестимісячного терміну з дня набрання чинності цим Законом, здійснення підприємницької діяльності з надання послуг у сфері права забороняється.

17. Внести зміни до таких законодавчих актів України:

1) У статті 11 Закону України “Про міліцію” (Відомості Верховної Ради УРСР, 1991 р., № 4, ст. 20; 1992 р., № 36, ст. 526):

а) пункт 14 після слова “багажу” доповнити словами “(окрім професійної документації адвокатів)”;

б) пункт 15 доповнити новим абзацом шостим такого змісту:

“Працівник міліції може входити до приміщень, в яких здійснює свою професійну діяльність адвокат або адвокатські утворення, лише у випадках, пов'язаних із врятуванням життя людей та майна чи з безпосереднім переслідуванням осіб, які підозрюються у вчиненні злочину.”.

2) У Законі України “Про організаційно-правові основи боротьби з організованою злочинністю” (Відомості Верховної Ради України, 1993 р., № 35, ст. 358):

а) у статті 12:

– пункт “б” частини другої після слів “юридичних осіб” доповнити словами “(окрім інформації, що становить адвокатську таємницю)”;

– пункт “д” частини другої після слів “інформацію і документи” доповнити словами “(окрім інформації і документів, що становлять адвокатську таємницю)”;

– пункт “а” частини четвертої після слів “форм власності” доповнити словами “крім приміщень, в яких здійснюють свою професійну діяльність адвокати”;

– пункт “б” частини четвертої статті викласти в такій редакції:

“б) за постановою та з санкції відповідного прокурора по нагляду за виконанням законів спеціальними підрозділами по боротьбі з організованою злочинністю, а у невідкладних випадках – з наступним повідомленням прокурора протягом доби в разі загрози знищення, приховування або втрати предметів чи документів, які можуть бути використані у розкритті та розслідуванні злочинної діяльності, на строк до 10 діб опечатувати архіви, каси, приміщення (за винятком жилих та приміщень, в яких здійснюють свою професійну діяльність адвокати) чи інші сховища, брати їх під охорону, накладати арешт на грошові кошти та інші цінності фізичних та юридичних осіб, вилучати предмети і документи (окрім документів, що становлять адвокатську таємницю) із складанням відповідного акта. Копії акта вручаються громадянину чи представнику підприємства, установи, організації.”;

в) у частині першій статті 15:

– пункт “а” після слів “злочинної діяльності” доповнити словами “(крім розмов та інших дій, пов’язаних з професійною діяльністю адвоката).”;

– пункт “б” після слів “телеграфного повідомлення” доповнити словами “(крім розмов, листів та телеграфних повідомлень, пов’язаних з професійною діяльністю адвоката).”.

3) У статті 12 Закону України “Про виконавче провадження” (Відомості Верховної Ради України, 1999 р., № 24, ст. 207; 2003 р., № 5, ст. 46; 2004 р., № 2, ст. 6, № 6, ст. 37, № 11, ст. 140):

– частину першу викласти в такій редакції:

“Сторони можуть реалізовувати свої права і обов’язки у виконавчому провадженні самостійно або через представників. Представниками сторін – юридичних та фізичних осіб – у виконавчому провадженні можуть бути адвокати. Особиста участь громадянина у виконавчому провадженні не позбавляє його права мати представника, за винятком випадку, коли боржник зобов’язаний згідно з рішенням вчинити певні дії особисто.”;

– частину п’яту викласти в такій редакції:

“Повноваження представника мають бути підтверджені довіреністю, виданою і оформленою відповідно до вимог закону. Повноваження адвоката як представника сторони у виконавчому провадженні посвідчуються ордером, що виписується на підставі договору про надання правової допомоги.”.

4) Статтю 39 Закону України “Про захист економічної конкуренції” (Відомості Верховної Ради України, 2001 р., № 12, ст. 64) доповнити новою частиною четвертою такого змісту:

“4. Повноваження представника особи, яка бере участь у справі посвідчуються довіреністю, виданою і оформленою відповідно до вимог закону. Повноваження адвоката як представника сторони у виконавчому провадженні посвідчуються ордером, що виписується на підставі договору про надання правової допомоги.”.

5) Пункт 5.3. статті 5 Закону України “Про податок з доходів фізичних осіб” (Відомості Верховної Ради України, 2003 р., № 37, ст. 308; 2004 р., № 17-18, ст. 250; 2004 р., № 25, ст. 345; 2004 р., № 43-44, ст. 493; 2004 р., № 37, ст. 458; 2004 р., № 37, ст. 459; 2004 р., № 2, ст. 564; 2005 р., № 6, ст. 133; 2005 р.,

№ 7-8, ст. 162; 2005 р., № 13, ст. 230; 2005 р., № 17, № 18-19, ст. 267; 2005 р., № 21, ст. 302; 2005 р., № 27, ст. 363) доповнити підпунктом 5.3.7 такого змісту:

“5.3.7. суми витрат самозайнятої особи пов’язані з отриманням доходу (прибутку) від здійснення нею підприємницької або незалежної професійної діяльності, якщо така особа не обрала спеціальну (спрощену) систему оподаткування такого доходу (прибутку) відповідно до закону. Перелік витрат, на які самозайнята особа може зменшити суму отриманого загального оподаткованого доходу, встановлюється Кабінетом Міністрів України.”.

б) Пункт 13 Розділу XV “Прикінцеві положення” Закону України “Про загальнообов’язкове державне пенсійне страхування” (Відомості Верховної Ради України, 2003 р., № 49-50, ст. 376; 2003 р., № 51 (19.12.2003), ст. 376; 2004 р., № 49, ст. 528; 2005 р., № 2, ст. 42, № 6, ст. 137, № 6, ст. 141, № 9, ст. 184) після слів “Про прокуратуру” доповнити словами “Про адвокатуру”.

7) У абзаці другому частини четвертої статті 43 Закону України “Про статус суддів” (Відомості Верховної Ради України, 1993 р., № 8, ст. 56; 1994 р., № 22, ст. 142, 1994 р., № 26, ст. 203, ст. 214; 1995 р., № 34, ст. 268; 2000 р., № 10, ст. 79; 2001, № 33, ст.180; 2004, № 25, ст. 354) після слів “на посадах прокурорів і слідчих” доповнити словами “час зайняття адвокатською діяльністю”.

8) Частину п’яту статті 50-1 Закону України “Про прокуратуру” (Відомості Верховної Ради, 1991, № 53, ст. 793) після слів “повернулися в прокуратуру” доповнити словами “зайняття адвокатською діяльністю”.

9) У пункті 7.11. статті 7 Закону України “Про оподаткування прибутку підприємств” (Відомості Верховної Ради України, 1997 р., № 27, ст. 181, № 47, ст. 294; 1998 р., № 2, ст. 7, № 10, ст. 35, № 18, ст. 94, № 26, ст. 151; 1999 р., № 1, ст. 1, № 2 - 3, ст. 21, ст. 22, № 4, ст. 33, № 8, ст. 55, № 15, ст. 83, № 17, ст. 114, № 18, ст. 140, № 28, ст. 229, № 32, ст. 264, № 38, ст. 338, ст. 352, № 39, ст. 356, ст. 357, № 48, ст. 418, № 50, ст. 437; 2000 р., № 2, ст. 16, № 5, ст. 34, № 10, ст. 78, № 20, ст. 149, № 22, ст. 172, № 25, ст. 197, № 26, ст. 209, № 32, ст. 254, ст. 260, № 35, ст. 283, № 38, ст. 318, ст. 319, № 39, ст. 333, № 43, ст. 363, № 45, ст. 375, ст. 377, № 46, ст. 393; 2001 р., № 4, ст. 17, № 7, ст. 36, № 11, ст. 46, № 20, ст. 96, № 23, ст. 114, № 30, ст. 143, № 32, ст. 169; 2002 р., № 2, ст. 11, ст. 12, № 5, ст. 31, № 8, ст. 63, № 9, ст. 68, № 10, ст. 78, № 17, ст. 122, № 29, ст. 192, № 31, ст. 214, № 33, ст. 238, № 35, ст. 259, № 36, ст. 266; 2003 р., № 10-11, ст. 86, ст. 87, № 12, ст. 88, № 14, ст. 99, № 24, ст. 162, № 30, ст. 249, № 33-34, ст. 267, № 36, ст. 280, № 37, ст. 308, № 39, ст. 334, № 45, ст. 363; 2004 р., № 6, ст. 38, № 8, ст. 67, № 14, ст. 195, № 17-18, ст. 250, № 26, ст. 360, № 35, ст. 412, 32, ст. 393, № 43-44, ст. 493, № 46, ст. 511, № 52, ст. 563; 2005 р., № 5, ст. 114, № 7-8, ст. 162, № 11, ст. 198, № 17, ст. 267, № 18-19 (13.05.2005), ст. 267):

а) підпункт 7.11.1 доповнити підпунктом “з” такого змісту:

“з) асоціаціями адвокатів, створеними відповідно до Закону України “Про адвокатуру”;

б) підпункт 7.11.7 доповнити абзацом шостим такого змісту:

“Від оподаткування звільняються доходи неприбуткових організацій, визначених в абзаці “з” підпункту 7.11.1, отримані у вигляді разових або періодичних внесків адвокатів-засновників або адвокатів-членів (партнерів), коштів, які надходять таким неприбутковим організаціям від проведення їх основної діяльності та у вигляді пасивних доходів.”;

в) абзац перший підпункту 7.11.8 викласти у такій редакції:

“7.11.8. Доходи або майно неприбуткових організацій, за винятком неприбуткових організацій, визначених у абзацах “а” та “в” підпункту 7.11.1, не підлягають розподілу між їх засновниками, учасниками або членами та не можуть використовуватися для вигоди будь-якого окремого засновника, учасника або члена такої неприбуткової організації, її посадових осіб (крім оплати їх праці, виплати премій, відрахувань та витрат на соціальні заходи).”;

г) абзац перший підпункту 7.11.11. доповнити реченням такого змісту:

“У разі ліквідації неприбуткової організації, визначеної в абзаці “з” підпункту 7.11.1, її активи підлягають розподілу відповідно до закону, що регулює адвокатську діяльність в Україні.”;

г) абзац третій підпункту 7.11.13 після слів “...та інші подібні організації)” доповнити словами “а також надання правової допомоги.”.

10) Частину першу статті 4 Господарського кодексу України (Відомості Верховної Ради України, 2003, № 18, № 19-20, № 21-22, ст. 144) доповнити абзацом шостим такого змісту:

“відносини щодо здійснення адвокатської діяльності.”.

11) У Господарському процесуальному кодексі України (Відомості Верховної Ради України, 1992, № 6, ст. 56):

а) у статті 28:

– частину третю викласти в такій редакції:

“Представниками юридичних осіб можуть бути також адвокати, повноваження яких підтверджуються ордером, що виписується на підставі договору про надання правової допомоги.”;

– частину п’яту викласти у такій редакції:

“Громадяни можуть вести свої справи в господарському суді особисто або через адвоката, повноваження якого підтверджуються ордером, що виписується на підставі договору про надання правової допомоги.”;

б) частину першу статті 44 після слів “оплати послуг перекладача” доповнити словами “витрат на правову допомогу”;

в) доповнити Кодекс новою статтею 48¹ такого змісту:

“Стаття 48¹. Витрати на правову допомогу

До складу судових витрат відносяться витрати на правову допомогу, включаючи оплату гонорару та витрат адвоката, а також оплату правової допомоги, наданої адвокатським утворенням, та інші види витрат на правову допомогу. Законом може бути встановлено максимальний розмір витрат на правову допомогу, які відносяться до судових витрат.”.

12) У Кодексі України про адміністративні правопорушення (Відомості Верховної Ради Української РСР, 1984, додаток до № 51, ст. 1122):

а) доповнити Кодекс новою статтею 185¹² такого змісту:
 “Стаття 185¹². Ненадання інформації за запитом адвоката

Безпідставне ненадання інформації або документів за запитом адвоката або ненадання мотивованої відповіді на запит адвоката, –

тягне за собою накладення штрафу на посадових осіб підприємств, установ і організацій незалежно від форм власності та громадян-суб’єктів підприємницької діяльності у розмірі до десяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян, а на осіб, які займаються підприємницькою діяльністю, – до двадцяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

Дії, передбачені частиною першою цієї статті, вчинені особою, яку протягом року було піддано адміністративному стягненню за такі ж порушення, – тягнуть за собою накладення штрафу від п’ятдесяти до ста двадцяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.”;

б) частину першу статті 221 слова та цифри “статтями 184-185¹¹” замінити словами та цифрами “статтями 184-185¹²”;

в) частину першу статті 255 доповнити новим пунктом 13 такого змісту:
 “13) голови регіональних рад адвокатів Автономної Республіки Крим, областей, міст Києва та Севастополя (стаття 185¹²).”;

г) статтю 271 викласти у такій редакції:

“Стаття 271. Захисник

У розгляді справи про адміністративне правопорушення як захисник може брати участь виключно адвокат. Адвокат має право ознайомлюватися з матеріалами справи; заявляти клопотання, подавати скарги на рішення органу (посадової особи), який розглядає справу, а також має інші права, передбачені законами України.

Повноваження адвоката на участь у розгляді справи посвідчуються ордером, який виписується на підставі договору про надання правової допомоги. Згідно з ордером адвокат набуває право вчиняти від імені особи, яку він представляє, усі процесуальні дії, що їх має право вчиняти ця особа.”.

13) Частину першу статті 374 Кримінального кодексу України (Відомості Верховної Ради України, 2001 р., № 25-26, ст. 131) після слова “прокурором” доповнити словами “посадовою особою установи попереднього ув’язнення”;

14) У Кримінально-процесуальному кодексі України (Відомості Верховної Ради України, 1961 р., № 2 ст. 15):

а) у статті 14¹:

– назву статті викласти у такій редакції:

“Стаття 14¹. Недоторканність житла, охорона особистого життя громадян, таємниці листування, телефонних розмов і телеграфних повідомлень, банківської та адвокатської таємниці”;

– частину другу викласти у редакції:

“Особисте життя громадян, таємниця листування, телефонних розмов і телеграфних повідомлень, банківська та адвокатська таємниця охороняються законом”;

в) статтю 44 викласти у такій редакції:

“Стаття 44. Захисник

Захисником є особа, яка в порядку, встановленому законом, уповноважена здійснювати захист прав і законних інтересів підозрюваного, обвинуваченого, підсудного, засудженого, виправданого та надання їм необхідної правової допомоги при провадженні у кримінальній справ.

Як захисник допускається виключно адвокат. Повноваження адвоката посвідчуються ордером, який виписується на підставі договору про надання правової допомоги.

Захисник допускається до участі в справі в будь-якій стадії процесу.

Про допуск захисника до участі в справі особа, яка провадить дізнання, слідчий, прокурор, суддя виносить постанову, а суд – ухвалу.”

г) частину третю статті 47 викласти в такій редакції:

“Особа, яка провадить дізнання, слідчий чи суд можуть призначити захисника у встановленому законом порядку через регіональні ради адвокатів Автономної Республіки Крим, областей, міст Києва та Севастополя. Вимога особи, яка провадить дізнання, слідчого, суду про призначення захисника, є обов’язковою для регіональної ради адвокатів Автономної Республіки Крим, областей, міст Києва та Севастополя.”;

г) статтю 48 викласти у такій редакції:

“Стаття 48. Обов’язки і права захисника

Захисник зобов’язаний використовувати передбачені в цьому Кодексі та в інших законах засоби захисту з метою з’ясування обставин, які спростовують підозру чи обвинувачення, пом’якшують кримінальне покарання чи виключають кримінальну відповідальність підозрюваного, обвинуваченого, підсудного, засудженого, та надавати їм правову допомогу.

З моменту допуску до участі в справі захисник має право:

1) до першого допиту мати конфіденційне побачення з підозрюваним, обвинуваченим, а після першого допиту – без обмеження їх кількості та тривалості;

2) мати побачення із засудженим чи з особою, до якої застосовано примусові заходи медичного чи виховного характеру;

3) ознайомлюватися з усіма доказами, якими обґрунтовується затримання чи обрання запобіжного заходу або пред’явлення обвинувачення, а після закінчення досудового розслідування – з усіма матеріалами справи, робити з них виписки і копії та подавати на них зауваження;

4) брати участь у слідчих діях, що проводяться за участю підозрюваного, обвинуваченого, а також у слідчих діях, які проводяться за їхнім клопотанням чи клопотанням самого захисника; при проведенні слідчих дій ставити питання, подавати свої зауваження та заперечення щодо порядку проведення слідчої дії, які підлягають обов’язковому занесенню до протоколу;

5) застосовувати технічні засоби, у тому числі для копіювання матеріалів справи, в якій адвокат надає правову допомогу, фіксації слідчих, судових та інших процесуальних дій, в яких адвокат бере участь; особа, яка провадить дізнання, слідчий суддя, суд вправі заборонити захиснику застосовувати

технічні засоби виключно з метою запобігання розголошенню відомостей про інтимні сторони життя осіб, які беруть участь у справі, та у разі коли цього потребують інтереси безпеки осіб, взятих під захист, а також з метою збереження державної таємниці;

6) збирати та надавати докази, заявляти клопотання та відводи;

7) брати участь у судових засіданнях, під час яких ставити питання підсудному, потерпілому, свідку, експерту, спеціалісту, цивільному позивачу і цивільному відповідачу, брати участь у дослідженні інших доказів;

8) висловлювати в судовому засіданні свою думку щодо клопотань інших учасників судового розгляду;

9) виступати в судових дебатах;

10) знайомитися з протоколом судового засідання та технічним записом судового процесу; подавати на них зауваження;

11) знати про принесені на судові рішення у справі апеляції, касаційні подання прокурора і касаційні скарги, подавати на них заперечення;

12) одержувати копії процесуальних документів та отримувати письмові повідомлення в передбачених цим Кодексом випадках;

13) оскаржувати рішення, дії чи бездіяльність особи, яка здійснює дізнання, слідчого, прокурора, судді, суду;

14) за наявності відповідних підстав – на забезпечення безпеки шляхом застосування заходів, передбачених цим Кодексом та іншими законами України.

Захисник зобов'язаний з'являтися для участі у виконанні процесуальних дій, в яких його участь є обов'язковою. У разі неможливості з'явитися у призначений строк, захисник зобов'язаний заздалегідь повідомити про це та про причини неможливості явки дізнавачу, слідчому, прокурору, суду.

У разі неявки захисника, слідча дія, участь в якій захисника не є обов'язковою, виконується без нього.

Захисник не вправі розголошувати дані, які стали йому відомі у зв'язку з виконанням його обов'язків.

Особа, яка провадить дізнання, і слідчий повинні своєчасно повідомити захисника про час і місце провадження слідчих дій, які виконуються з участю підозрюваного або обвинуваченого чи за клопотанням захисника.

Після допуску до участі у справі захисник вправі відмовитися від виконання своїх обов'язків лише у випадках:

1) коли є обставини, які згідно з цим Кодексом виключають його участь у справі;

2) у разі незгоди з підозрюваним, обвинуваченим, підсудним щодо вибраного ним способу захисту;

3) у разі умисного невиконання підзахисним умов укладеного із захисником договору про надання правової допомоги;

4) за наявності обставин, які орган дізнання, слідчий, прокурор, суд визнають поважними.

Документи, пов'язані з виконанням захисником його обов'язків при участі в справі не підлягають огляду, розголошенню чи вилученню дізнавачем, слідчим, прокурором чи судом без згоди клієнта.”

д) у статті 52:

– частину першу викласти в такій редакції:

“Представниками потерпілого, цивільного позивача і цивільного відповідача можуть бути адвокати, законні представники за постановою особи, яка провадить дізнання, слідчого, судді або за ухвалою суду.”;

– доповнити новою частиною третьою такого змісту:

“Повноваження представника потерпілого, цивільного позивача або цивільного відповідача, який є адвокатом, посвідчуються ордером, який виписується на підставі договору про надання правової допомоги.”.

У зв’язку з цим частину третю вважати частиною четвертою;

е) статтю 61 викласти у такій редакції:

“Стаття 61. Обставини, що виключають участь у справі захисника

Захисником не може бути особа:

1) яка брала участь у даній справі як особа, яка здійснює дізнання, слідчий, прокурор, секретар судового засідання, особа, яка здійснювала фіксування судового процесу технічними засобами, суддя, експерт, спеціаліст, перекладач, понятий, потерпілий, цивільний позивач, цивільний відповідач чи їхній представник;

2) яка відповідно до цього Кодексу була допитана як свідок у цій справі;

3) яка є близьким родичем особи, що провадить дізнання, слідчого, прокурора, будь-кого зі складу суду, потерпілого, цивільного позивача;

4) яка має непогашену і не зняту судимість за вчинення умисного злочину;

5) визнана недієздатною чи обмежено дієздатною.

Особа не може брати участі у справі як захисник також у випадках:

1) коли вона у даній справі надає або раніше надавала правову допомогу особі, інтереси якої суперечать інтересам особи, що звернулася з проханням про надання правової допомоги;

2) у разі зупинення або припинення дії Свідоцтва про право на зайняття адвокатською діяльністю.

Одна і та сама особа не може бути захисником двох і більше підозрюваних, обвинувачених чи підсудних, засуджених чи виправданих, якщо інтереси захисту одного з них суперечать інтересам захисту іншого.”;

є) статтю 61¹ викласти в такій редакції:

“Стаття 61¹ Відвід захисника

Захисник може бути відведений від участі у справі лише постановою судді чи ухвалою суду на підставах, передбачених цим Кодексом.

Встановивши обставини, передбачені статтею 61 цього Кодексу, після допуску захисника до участі у справі, особа, що провадить дізнання, слідчий, за згодою прокурора, чи сам прокурор направляють подання про відвід захисника, а потерпілий чи його представник – заяву про відвід захисника, до суду за місцем провадження розслідування чи місцезнаходженням органу дізнання або досудового слідства. Захиснику одночасно направляється копія поданих до суду документів. Суддя в п’ятиденний строк розглядає подання чи заяву, вивчає направлені йому чи витребувані ним за заявою потерпілого чи його законного представника матеріали, якими вони обґрунтовуються, вислуховує прокурора і захисника, при необхідності опитує потерпілого, підозрюваного, обвинуваченого, їхніх законних представників, особу, у провадженні якої знаходиться справа, після чого виносить мотивовану постанову про відвід

захисника чи про відмову в цьому. Копія постанови про відвід захисника протягом доби вручається або направляється захиснику, а також його підзахисному. На постанову судді протягом трьох діб з моменту її оголошення може бути внесена апеляція підозрюваним, обвинуваченим, захисником, прокурором.

Під час судового розгляду справи питання про відвід захисника з підстав, передбачених статтею 61 цього Кодексу, вирішує суд, який розглядає справу. На постанову судді, ухвалу суду про відвід захисника одночасно із оскарженням рішення суду першої інстанції, яким завершується провадження у справі, може бути внесено апеляцію підсудним, особою, стосовно якої закрито провадження в кримінальній справі, засудженим, виправданим, захисником, прокурором.

У разі відводу захисника особа, яка здійснює дізнання, слідчий, суддя чи суд повідомляють про це відповідну регіональну раду адвокатів та адвокатське утворення, роз'яснюють підозрюваному, обвинуваченому, підсудному його право запросити іншого захисника та надають йому для цього в стадії дізнання та досудового слідства не менше двадцяти чотирьох годин, а в стадії судового розгляду справи – не менше сорока двох годин, про що обов'язково зазначається у протоколі. Якщо підозрюваний, обвинувачений, підсудний протягом цих строків не запросить іншого захисника, особа, яка провадить дізнання, слідчий, суддя постановою, а суд – ухвалою самостійно призначають захисника в порядку, встановленому законом.”;

ж) статтю 63 викласти в такій редакції:

“Стаття 63. Обставини, що виключають участь у справі представника потерпілого, цивільного позивача і цивільного відповідача

Представником потерпілого, цивільного позивача і цивільного відповідача не може бути особа, яка брала участь у цій справі як слідчий, або особа, що провадила дізнання, прокурор, громадський обвинувач, суддя, секретар судового засідання, експерт, спеціаліст, захисник, особа, яка допитувалась або підлягає допиту як свідок з питань, що стали їй відомі до порушення даної кримінальної справи, а також особа, що є родичем особи, яка провадить дізнання, слідчого, прокурора або кого-небудь із складу суду. Особа також не може бути представником потерпілого, цивільного позивача і цивільного відповідача за наявності обставин, зазначених у пунктах 4,5 частини першої статті 61 цього Кодексу. При наявності обставин, зазначених у частинах першій та другій цієї статті, представник потерпілого, цивільного позивача або цивільного відповідача повинен заявити самовідвід, не чекаючи заяви про відвід. За цими підставами відвід представнику може бути заявлений особою, яка провадить дізнання, слідчим або прокурором, підозрюваним, обвинуваченим, підсудним, захисником, потерпілим і його представником, цивільним позивачем, цивільним відповідачем або їх представниками.

На стадії дізнання та досудового слідства питання про відвід представника за поданням осіб, зазначених в частині третій цієї статті, вирішує суддя за місцем провадження досудового слідства. Суддя розглядає заяву про відвід представника, вивчає матеріали, якими обґрунтовується заява про відвід, вислуховує прокурора і захисника, а якщо представник є адвокатом – представника регіональної ради адвокатів, а також особу, яку представляє

особа, якій заявлено відвід, після чого виносить мотивовану постанову про відвід захисника чи про відмову в цьому.

Під час судового розгляду справи питання про відвід представника вирішує суд, який розглядає справу. На постанову судді, ухвалу суду про відвід захисника одночасно із оскарженням рішення суду першої інстанції, яким завершується провадження у справі, може бути внесено апеляцію підсудним, особою, стосовно якої закрито провадження в кримінальній справі, засудженим, виправданим, захисником, прокурором.”;

з) статтю 66 доповнити новою частиною другою такого змісту:

“Захисник має право збирати докази шляхом письмового опитування фізичних осіб за їх згодою про обставини, що пов’язані зі справою, отримання на свій запит предметів і документів або їх копій від фізичних та юридичних осіб, одержання письмових висновків фахівців з питань, що потребують спеціальних знань (зокрема тих, з яких призначалася або може бути призначена експертиза), а також витребування довідок, характеристик, інших документів від органів державної влади і місцевого самоврядування, об’єднань громадян.”;

У зв’язку з цим частини другу-третью вважати відповідно частинами третьою-четвертою;

і) пункти “1” та “2” частини першої статті 69 викласти відповідно у такій редакції:

“1) адвокати, нотаріуси, лікарі, психологи, священнослужителі – з приводу того, що їм довірено або стало відомо при здійсненні професійної діяльності, якщо вони не звільнені від обов’язку зберігати професійну таємницю особою, що довірила їм ці відомості;

2) захисник підозрюваного, обвинуваченого, підсудного, представник потерпілого, позивача, відповідача, а також помічник, стажист адвоката, який є таким захисником або представником, посадові особи і технічні працівники адвокатських утворень, в яких здійснює свою діяльність адвокат, який є таким захисником або представником, – про обставини, які стали їм відомі при наданні юридичної допомоги підзахисним або довірителям;”;

ї) частину першу статті 69¹ доповнити пунктом 10 такого змісту:

“10) на правову допомогу адвоката.”;

й) у назві та частині шостій статті 93 слово “праці” замінити словами “правової допомоги”;

к) частину першу статті 112 після слів “працівниками правоохоронних органів” доповнити словами “а також адвокатами”;

л) статтю 167 доповнити частиною п’ятою такого змісту:

“При допиті свідка може бути присутній адвокат, запрошений свідком для надання правової допомоги. Адвокат вправі давати поради свідку щодо його законних прав та свобод, робити заяви з приводу їх порушень. Зазначені заяви підлягають обов’язковому внесенню до протоколу допиту свідка”;

м) статтю 240 викласти у такій редакції:

“Стаття 240. Порядок попереднього розгляду справи

Попередній розгляд справи здійснюється суддею одноособово з обов’язковою участю прокурора та захисника. Про день попереднього розгляду

справи повідомляються також інші учасники процесу, однак їх неявка не перешкоджає розгляду справи.

Попередній розгляд справи починається із заслуховування думок прокурора і захисника щодо можливості призначення справи до судового розгляду. Якщо в судове засідання з'явилися інші учасники судового розгляду, вони висловлюють свої думки щодо питань, зазначених у статті 237 цього Кодексу, та заявлених ними клопотань. Прокурор та захисник висловлюють свою думку щодо клопотань, заявлених іншими учасниками судового розгляду. Постанова судді виноситься в нарадчій кімнаті.”

н) у статті 266:

– частину першу після слів “інших учасників судового розгляду” доповнити словами “а також з будь-яких інших питань, що виникають у ході судового розгляду.”;

– доповнити частиною третьою такого змісту:

“У випадку заміни захисника суд надає захиснику, що вступив у справу, час для ознайомлення з матеріалами справи та підготовки до участі в судовому розгляді справи. Заміна захисника не тягне за собою повторення дій, які вчинені в суді на час заміни. За клопотанням захисника суд може повторити допити свідків, потерпілих, експертів або інші судові дії.”.

15) У Митному кодексі України (Відомості Верховної Ради, 2002 р., № 38-39, ст. 288):

а) пункт 2 частини першої статті 367 викласти у такій редакції:

“2) адвокати – на підставі ордеру. Згідно з ордером адвокат набуває право вчиняти від імені особи, яку він представляє, усі процесуальні дії, що їх має право вчиняти ця особа.

Особиста участь у справі громадянина не позбавляє його права мати по цій справі представника.

Законні представники користуються під час участі у справі усіма правами, зазначеними у статті 366 цього Кодексу.”;

б) у частині першій статті 368 слова “осіб, які є фахівцями в галузі права і за законом мають право на надання правової допомоги особисто чи за дорученням юридичної особи” замінити словом “адвокатів”.

16) У Цивільному процесуальному кодексі України (Відомості Верховної Ради України, 2004 р., № 40-41, 42, ст. 492):

а) у частині першій статті 12 слова “або іншими фахівцями у галузі права” виключити;

б) у статті 40:

– частину першу викласти у такій редакції:

“1. Представником у суді може бути виключно адвокат.”;

– у частині другій слова “Одна й та сама особа” замінити словами “Один і той самий адвокат”;

в) у статті 42:

– пункт 1 частини першої викласти у такій редакції:

“1) ордером адвоката, що випикується на підставі договору по надання правової допомоги;”

– частину другу та четверту виключити.

У зв'язку з цим частини 3, 5, 6 вважати відповідно частинами 2, 3, 4;

г) у статті 56:

– частину першу викласти у такій редакції:

“1. Правова допомога надається адвокатами.”;

– у частині другій слова “особа, зазначена в частині першій цієї статті” замінити словом “адвокат”;

г) у частині першій статті 84 слова “або іншого фахівця в галузі права” виключити;

д) статтю 92 доповнити частиною третьою такого змісту:

“Видалення із зали судового засідання не застосовується до адвокатів як представників. У разі повторного вчинення адвокатом дій, зазначених у частині першій цієї статті, суд повідомляє про це відповідну кваліфікаційно-дисциплінарну комісію адвокатури.”.

17) У Кодексі адміністративного судочинства України (Відомості Верховної Ради, 2005, № 35-36, № 37, ст. 446):

а) частину другу статті 16 викласти у такій редакції:

“2. Для надання правової допомоги при вирішенні справ у судах в Україні діє адвокатура. Порядок і умови надання правової допомоги, права й обов'язки адвокатів визначаються цим Кодексом та іншими законами.”;

б) частину другу статті 56 викласти у такій редакції:

“2. Представником може бути адвокат.”;

в) у статті 58:

– частину першу викласти у такій редакції:

“1. Повноваження адвоката як представника посвідчуються ордером, що виписується на підставі договору про надання правової допомоги. Оригінали ордерів або засвідчені підписом судді копії з них приєднуються судом до справи.”;

– частини четверту і п'яту виключити;

г) статтю 270 доповнити частиною третьою такого змісту:

“Видалення із зали судового засідання не застосовується до адвокатів як представників. У разі повторного вчинення адвокатом дій, зазначених у частині першій цієї статті, суд повідомляє про це відповідну кваліфікаційно-дисциплінарну комісію адвокатури.”.

18) У Кримінально-виконавчому кодексі України (Відомості Верховної Ради, 2004, № 3-4, ст. 21)

а) частину другу статті 8 викласти у такій редакції:

“2. Засудженому гарантується право на правову допомогу. Для одержання правової допомоги засуджені можуть користуватися послугами адвокатів.”;

б) в абзаці другому частини третьої статті 51 слова “або інших фахівців у галузі права, які за законом мають право на надання правової допомоги особисто чи за дорученням юридичної особи” виключити;

в) в частині п'ятій статті 73 Кодексу слова “або іншим фахівцем у галузі права, який за законом має право на надання правової допомоги особисто чи за дорученням юридичної особи” виключити;

г) в абзаці чотирнадцятому частини першої статті 107 слова “або інших фахівців у галузі права, які за законом мають право на надання правової допомоги особисто чи за дорученням юридичної особи” виключити;

д) частину третю статті 110 Кодексу викласти в такій редакції:

“3. Для одержання правової допомоги за письмовою заявою засуджених, їхніх близьких родичів, громадських організацій засудженим надається побачення з адвокатом. За бажанням засудженого або адвоката побачення можуть надаватися наодинці. Побачення надається адміністрацією колонії при пред’явленні адвокатом ордеру, а також документів, що посвідчують його особу. Кількість і тривалість таких побачень не обмежена.”;

е) частину п’ятнадцяту статті 137 викласти в такій редакції:

“15. При накладенні стягнення на засудженого адміністрація колонії надає йому можливість у встановленому порядку повідомити про це близьких родичів або адвоката”.

18) У статті 11 Закону України “Про Вищу раду юстиції України” (Відомості Верховної Ради України, 1998, № 25, ст. 146):

а) частину другу виключити;

У зв’язку з цим частину третю вважати частиною другою;

б) частину другу викласти у такій редакції:

“Інші питання порядку скликання і проведення З’їзду адвокатів України визначаються Законом України “Про адвокатуру”.

19) У частині другій статті 8 Закону України “Про судоустрій України” (Відомості Верховної Ради України, 2002, № 27-28, ст. 180) друге речення виключити.

20) Частину четверту статті 12 Закону України “Про попереднє ув’язнення” (Відомості Верховної Ради України, 1993, № 35, ст. 360) викласти у такій редакції:

“Особа, взята під варту, має право на побачення з захисником наодинці, без обмеження кількості побачень та їх тривалості. Побачення надається при пред’явленні захисником ордеру, а також документів, що посвідчують його особу. Адміністрація установи повинна забезпечити умови для проведення побачень, у тому числі які виключають при побаченні із захисником можливість третіх осіб мати доступ до інформації, що надається в процесі побачення.”.

18. Положення про Єдиний реєстр адвокатів України, затверджене постановою Вищої кваліфікаційної комісії адвокатури України при Кабінеті Міністрів України від 1 жовтня 1999 року № 6/2 є чинним до моменту затвердження положення про Єдиний реєстр адвокатів України відповідно до цього Закону.

19. Положення про кваліфікаційно-дисциплінарну комісію адвокатури та Положення про Вищу кваліфікаційну комісію адвокатури, затверджені Указом Президента України від 5 травня 1993 року № 15/93, діють з урахуванням положень цього Закону до моменту формування відповідних органів адвокатського самоврядування.

20. Закони та інші нормативно-правові акти до приведення їх у відповідність із цим Законом діють у частині, що не суперечить цьому Закону.

21. Державній судовій адміністрації України протягом одного року з дня набрання чинності цим Законом забезпечити виділення в судах України окремих приміщень з метою реалізації прав адвокатів, передбачених цим Законом.

22. Кабінету Міністрів України у тримісячний строк з моменту набрання чинності цим Законом прийняти нормативно-правові акти, передбачені цим Законом, а також забезпечити їх виконання міністерствами та іншими центральними органами виконавчої влади.

Голова Верховної Ради України